Holy Bible

Aionian Edition®

Lačho lafi taro Luka

Gurbet Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as " The Purple Bible "

Holy Bible Aionian Edition ®
Lačho lafi taro Luka
Gurbet Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2021
Text source: eBible.org
Source copyright: Creative Commons Attribution license 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.3.20 on 5/10/2021
100% Free to Copy and Print
http://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
http://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Gurbet at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a lexicon. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the afterlife destinies of mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka 11

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus vačarda: “Dade! Oprosti lenđe, golese kaj ni đanen so čeren.”
Thaj e vojnikura čhudije o barbuto thaj ulade maškar peste leso fostano.
Luka 23:34

Luka

1 Sar so đane but đene lije te pisin tar okova so sasa so o Dol
obećisada prekale prorokura, a čerdilo maškar amende. **2**
Pisisade amenđe kola save korkore dikhlje vađi tare anglune
đivesa thaj čerdile sluge e Devlese Lafese, **3** gija i me, mangleja
Teofile, tuče pisiv sa redasa, golese so sa taro anglunipe
ispitujisadem. **4** Gija ka ave uverimo da okova so sikade tut tare
Hristoso đuvdipe si čačipe. **5** Ano vreme e Irodeso o caro e
Judejako sasa nesavo sveštenikо tare Avijinaso redo, akhardola
Zaharija, thaj lesi romni sasa taro pleme e Aaroneso, savi
akhardola Jelisaveta. **6** A sesa solduj čačutne anglo Dol, thaj
živisade palo vačaripe thaj palo zakono e Rajoso bizo nisavo
bilačhipe. **7** Len naj sasa čhave, golese kaj i Jelisaveta naštine
te ačhol khamni, a solduj đene sesa već purane. **8** Thaj jekh
đive, o Zaharija kandija e Devle ano Hram golese kaj palo
dužnost sasa leso redo, **9** kaj palo adeti e sveštenikurengo
birisade le barbutosa te đal e Devlese te kadil ano Svetište e
Rajoso. **10** Thaj but manuša sesa avral thaj molisajle e Devlese
kana o Zaharija dija te kadil ano Hram. **11** A e Zaharijase
sikadilo o meleko e Rajoso savo ačhilo ki desno rig taro oltari e
kadimaso. **12** Thaj kana dikhlja le o Zaharija but darajlo. **13** Al o
meleko vačarda lese: "Ma dara, Zaharija! Golese kaj ći molitva
si šundi, thaj ći romni i Jelisaveta ka bijanol murše. Tu ka dele
alav Jovan. **14** Thaj tu ka ave radosno thaj bahtalo, thaj but
đene ka aven blagoslovime lese bijandimasa. **15** Golese kaj
ka avol baro anglo Dol, thaj ni ka pijol mol thaj zuralo pijipe,
thaj ka pherdol e Svetone Duxosa dok si ano vođi pe dako. **16**
Thaj vov bute čhaven e Izraelese ka iril anglo Rajo lengo Dol.
17 Thaj vov ka đal anglo Rajo sar manuš savo anol o haberi
ano duxo thaj ano zuralipe sar o Ilija o proroko. Ka miril e ile
e dadenđe premale e čhave, thaj okola so ni šunen e Devle
te aven gođaver sar e manuša save čeren okova so o Dol
phenol da si šukar. Sa kava ka čerol te pripremil e manušen
te šaj aven spremna e Rajose avimase." **18** Thaj vačarda o
Zaharija e melekose: "Pal soste me gova ka đanav? Golese kaj
sem purano thaj mi romni si bute beršenđi." **19** Thaj phenda e
Zaharijase o meleko: "Me sem o Gavrilo savo ačhav anglo Dol.
Bičhaldo sem te vačarav tuče kava lačho lafi. **20** Thaj ak, golese
so ni pačajan an me lafura ka ave laloro thaj ni ka vačare đi
gova đive đi kaj sa gova ni čerdol, thaj me lafura ka pherdon."
21 Thaj avral e manuša ađučarde e Zaharija, thaj čudisajle sose
gači majisajlo ano sveto than e Hrameso. **22** A kana iklilo o
Zaharija naštine te vačarol. Vov dija len znakura golese kaj sasa
laloro, thaj e manuša haljarde kaj dikhlja dičhipe đi kaj sasa ano
sveto than e Hrameso. **23** Thaj kana nakhle e đivesa tar leso
kandipe ano Hramo o Zaharija đelo čhere. **24** A pale kala đivesa
ačhili khamni i Jelisaveta lesi romni, thaj ni iklili avral panđ čhon
thaj vačarda: **25** "Gija čerda manđe o Rajo ane kala đive kaj pelo
lese žal manđe! Uljarda mandar kaja lađ kaj ni sasa ma čhave."
26 A kana i Jelisaveta sasa šovto čhon khamni o Dol bičhalda e
meleko e Gavrilo ano cikno foro Nazaret ani Galileja. **27** Ki jekh
čhej Marija savi sasa mangli romese e Josifese savo sasa tari
kuštik e carosi e Davidesi. **28** Thaj avilo late o meleko o Gavrilo
thaj phenda: "Av radosno, so arakhljan milost. O Rajo si tusa.
Blagoslovimi san maškare đuvlja!" **29** A voj kaj dikhlja e meleko
darajli tare lafura lese thaj dija gođi savo sasa kava pozdrav?
30 Thaj phenda lače o meleko: "Ma dara, Marije! Golese kaj
arakhljan milost anglo Dol. **31** Ak, ka ače khamni, thaj ka bijane
čhave, thaj ka dele alav Isus. **32** Vov ka avol baro, ka akhardol
Čhavo Embareso, thaj ka dol le o Rajo o Dol autoritet te vladil
sar caro, sar o David tar lesi kuštik so čerda. **33** Thaj ka caruil
ane kuštika e Jakovese sa e đivesa, thaj lese carstvose ni ka
avol krajo. **(aiōn g165)** **34** A i Marija pučlja e meleko: "Sar ka
avol gova kana sem me vađi čhej?" **35** Thaj vačarda lače o
meleko o Gavrilo: "O Dux Sveti ka avol pe tute, thaj o Zuralipe e
Embareso ka učharol tut. Golese kaj gova so ka bijandol ka avol
sveto, thaj ka akhardol Čhavo e Devleso. **36** Thaj ak, ći bibi thaj
voj ačhili khamni ane purane berša i ka bijanol murše. Thaj
voj savi naštine ačhol khamni, akana si šov čhon khamni. **37**
Golese kaj o Dol šaj sa so phenol!" **38** A i Marija phenda: "Ake i
me sem sluškinja e Rajosi. Nek avol palo ćo lafi!" Thaj o meleko
đelo latar. **39** A i Marija pale gola đivesa spremisajli thaj siđarda
ani bregali phuv ano foro e Judejako. **40** Kana resli odori, đeli
ano čher e Zaharijaso, thaj pozdravisajli e Jelisavetasa. **41** Thaj
kana i Jelisaveta šunda o pozdrav e Marijako, čhelda o čhavo
ane lako vođi, thaj i Jelisaveta pherdili Sveto Duxo. **42** Thaj dija
vika thaj vačarda e Marijaće: "Em blagoslovimi san maškare
sa e đuvlja, thaj blagoslovimo o čhavo an ćiro vođi. **43** Kotar
manđe kava čast kaj tu i dej me Rajosi aviljan ke mande? **44**
Golese dik, kana šundem ćo pozdrav ane mingre kana, čhelda
o čhavoro ane mo vođi. **45** Thaj blago tuče so pačajan kaj ka
čerdol kova so vačarda tuče o Rajo!" **46** Thaj i Marija vačarda:
"Slavil mi duša mingre Rajo! **47** Thaj mo dux blagoslovimo si
ano Dol mingro o Spasitelji, **48** so sasa milostivno e sluškinjaće
piraće, golese dik, od akana ka akharen ma blagoslovimi sa e
manuša. **49** Golese so čerda manđe but šukaripe o Zuralo Dol,
sveto si leso alav! **50** Vov si milostivno sa e manušenđe tare sa
e kuštika save daran lestar. **51** Sikada po zuralipe pe vastesa,
čhudija e barikanen ane mislura lenđe ilenđe. **52** Čhudija e
vladaren taro lengo tron, thaj vazdija e teljarden. **53** E bukhalen
čaljarda šukarimasa, thaj e barvalen mukhlja čuče vastencar.
54 Pomožisada e Izraele ćire sluga te dolpe gođi taro milost,
55 sar so vačarda amare kuštikenđe, e Avraamese, thaj lese
semese đi ko poslednjo đive." **(aiōn g165)** **56** Thaj i Marija bešli e
Jelisavetasa paše trin čhon, thaj pale gova irisajli čhere. **57** A
i Jelisavetaće avilo o časo te bijanol, thaj bijanda čhave. **58**
Thaj kana šunde lače pašutne thaj lačhi familija kaj o Rajo
sikada laće baro milost, radujisajle lasa. **59** Thaj kana o čhavoro
sasa ohtoto đive, avile te čeren le suneti, thaj manglje te den le
alav-Zaharija. **60** I Jelisaveta vačarda: "Na, leso alav ka avol
Jovane!" **61** Thaj phende lače: "Naj tut khoni ani ćiri familija
gole alavesa!" **62** Thaj pučlje e dade e Zaharija vastencar sar
bi vov manđola te dol leso alav. **63** Thaj o Zaharija manglja
khanči pe soste šajine te pisil, thaj pisisada: "Jovan ka avol leso
alav." Thaj savore čudisajle. **64** Thaj o Zaharija lija te vačarol,
thaj lija te slavil e Devle. **65** Thaj i dar e Devlesi avili ane sa e
pašutne lenđe, thaj ki sa i bregali Judeja šundilo kava so sasa.
66 Thaj savore dije gođi tar gova: "So ka avol tar kava čhavo?
Golese so o va e Rajoso sasa pe leste." **67** Thaj o Zaharija, o
dad e Jovaneso, pherdilo e Svetone Duxosa thaj prorokuisada:

68 “Blagoslovimo o Rajo o Dol e Izraeleso so avilo thaj ikalda
pe manušen! **69** Thaj vazdija amenđe e zurale Spasitelje tari
kuštik e Davidesi pire slugasi, **70** sar so vačarda andare muja
tare sveta prorokura pire ano purano vreme **(aiōn g165)** **71** kaj
ka ikalol amen tare amare dušmanura thaj tare vasta save
mrzin amen. **72** Savo sasa milosno amare kuštikenđe, thaj
ispunisada po sveto Savez, **73** Savez savo dija e Avraamese
amare paradadese. Kaj ka dol amen **74** te ikala amen tare
vasta amare dušmajenđe, thaj te kanda e Devle bizi dar, **75** ano
svetost thaj ano pravednost angle leste sa dok sam đuvde. **76** A
tu, Jovane mo čhavo, ka akhardo proroko Embareso golese
kaj ka đa anglo Rajo te čere leso drumo. **77** Ka sikave lese
manušen sar te pinđaren o spasenje prekalo oproštenje tare
lenđe grehura, **78** Golese so si e Devleso ilo šukar, ka avol o
svetlost pe amende sar nevi sabalin, **79** te svetlil kolenđe so si
ano kalipe thaj ani sena e merimasi, a amare pingre ka phiren
ko drom taro mir.” **80** A o čhavoro o Jovane barilo thaj zurajlo
duxosa. Thaj đelo ani pustinja sa đi kaj ni iklilo angle Izraelcura
te vačarol o Lafi e Devleso.

2 Ane gola đivesa kana bijandilo o Jovan o Krstitelji iklilo o
vačaripe e caroso e Avgustineso te popisin pe sa e manuša
ano Rimsko carstvo. **2** Kava sasa angluno popis kana o Kvirinije
vladisada e Sirijasa. **3** Thaj savore pojdisade te pisin pe alava
ko spisko, ko foro kaj bešle lenđe kuštika. **4** Gija thaj o Josif taro
foro Nazaret ani phuv i Galileja, vov sasa tari familija em tari
kuštik e Davidesi, pojdisada ane Davideso gav savo akhardol
Vitlejem, **5** te pisil po alav ko spisko e Marijasa, savi sasa mangli
lese, thaj voj sasa khamni. **6** Thaj kana sesa ano Vitlejem, avilo
o vreme i Marija te bijanol. **7** Thaj bijanda čhave pe anglune, thaj
pačarda le, thaj čuta le ani balija, golese kaj naj sasa than ani
gostionica. **8** Thaj sesa e čobanura ane goja phuv pašo Vitlejem
save arakhlje ke poljura račasa pe bakren. **9** Thaj dik, o meleko
e Rajoso ačhilo maškare lende, thaj e Rajosi slava svetlisada
len, thaj von but darajle. **10** Thaj o meleko vačarda lenđe: “Ma
daran! Dik, anav tumenđe lačho haberi e radujimaso so ka avol
sa e manušenđe! **11** Golese kaj avđive bijandilo o Spasitelj,
savo si Hristos, o Rajo, ano foro kaj sasa bijando o caro o
David. **12** Thaj ake, tumenđe znako pal savo ka pinđaren le: ka
aračhen čhave savo si pačardo thaj pašljol ani balija.” **13** Thaj
tari jekh drom pašo meleko sikadili bari vojska melekura, save
hvalina e Devle vačarindoj: **14** “Slava e Devlese ko učipe, thaj ki
phuv mir maškare manuša save si pale Devleso manđipe.” **15**
Thaj kana e melekura đele lendar ano nebo, e čobanura phende
jekh averese: “Ka đa đi o Vitlejem, te dikha gova so odori sasa
sar so vačarda amenđe o Rajo.” **16** E čobanura đele sigate, thaj
arakhlje e Marija thaj e Josife, thaj e čhave sar pašljol ani balija.
17 Thaj kana dikhlje le, savorenđe vačarde so o meleko lenđe
vačarda taro čhavoro. **18** Thaj savore save šunde e čobanuren
divisajle. **19** A i Marija dija gođi tar kala lafura, thaj čuta len ane
po ilo. **20** Thaj irisajle e čobanura thaj slavisade thaj hvalisade e
Devle za sa so šunde thaj dikhlje, golese so pherdile sa e lafura
sar so sasa lenđe phendo. **21** Thaj ohtoto đive sar bijandilo o
čhavoro avilo o vreme te čeren le suneti, thaj dije le alav Isus,
sar so vačarda o meleko angleder so i Marija ačhili khamni. **22**
Thaj kana avilo o đive o Josif thaj i Marija te đan palo adeti e
thodimaso–e Marijako, palo zakono e Mojsijaso, ande e čhavore
ano Jerusalim ano Hram te preden le e Rajose **23** (sar so si
pisimo ano zakon e Rajoso kaj: “Svako čhavo murš savo putrol
e dejako por te posvetil pe e Rajose”) **24** thaj te anen kurbano
(sar e Rajoso zakono phenol, “duj grlice il duj terne golubura”).
25 Thaj dik, sasa ano Jerusalim manuš kaso alav sasa Simeon,
thaj gova manuš sasa pravedno, thaj pobožno, savo ađučarda
o Mesija te ikalol o Izrael taro ropstvo thaj o Dux Sveti sasa
pe leste. **26** Thaj o Dux Sveti sikada lese but angleder kaj ni
ka merol sa đi kaj ni dičhol e Hristo e Rajoso. **27** Thaj o Duxo
vačarda lese te đal ano Hram. O Josif thaj i Marija ande e čhave
e Isuse ano Hram te čeren okova so si palo adeti ane Mojsijaso
zakono, **28** a o Simeon dikhlja e Isuse thaj lija le ke pire vasta,
thaj hvalisada e Devle thaj phenda: **29** “Akana muk ano mir man
će sluga, Rajo, palo okova sar so phendan. **30** Golese so me
jakha dikhlje o spasipe ćiro **31** savo čerdan angle sa e manuša.
32 Vov si svetlo savo ka avol pe manuša save ni đanen e Devle,
thaj vov ka avol ki slava pire manušenđe e Izraelese.” **33** Thaj e
Isusesi dej thaj leso dad sesa čudime so vačarda o Simeon
taro Isus. **34** Thaj blagoslovisada len o Simeon, thaj vačarda
e Marijaće lese daće: “Dik, o Dol odredisada kale čhavore te
peravol buten Izraelcuren thaj te vazdol. Vov si odredimo te
avol e Devleso znako, al but đene ka odbacin le. **35** Thaj gija
ka sikadol so garandoj den an pe gođa. A tut i bari čhurik ka
pusavol ani duša. **36** Thaj sasa i Ana e Devlesi proročica, čhej e
Fanuilosi, tari kuštik e Asireso. Voj sasa but phuri, efta berš sasa
pe romesa thaj lako rom mulo, **37** thaj pale gova sasa udovica
ohtovardeš thaj štar berš, savi ni đala taro Hram, kandija e
Devlese i rat thaj o đive, thaj postisada thaj molisada. **38** Thaj
ane gova časo avili, hvalisada e Devle thaj vačarda taro čhavoro
savorenđe save ađučarde o Dol te ikalol o Jerusalim. **39** Thaj o
Josif em i Marija kana čerde sa palo zakono e Devleso, irisajle
ani Galileja ane po foro o Nazaret. **40** A o čhavo barilo thaj
zurajlo, thaj pherdilo butđanglipe, thaj o šukaripe e Devleso
sasa ane leste. **41** E Isuseso dad thaj lesi dej đele svako berš
ano Jerusalim ko baro đive ki Pasha. **42** Thaj kana sasa e Isuse
dešuduj berš, i vov đelo palo adeti te svetkujil lencar o baro đive
i Pasha ano Jerusalim. **43** Thaj kana nakhle gola đivesa von
irisajle čhere. O čhavoro o Isus ačhilo ano Jerusalim, a gova ni
đanglje lesi dej thaj leso dad. **44** Dije gođi kaj si i vov lencar
maškare avera manuša save putujisade lencar. Đele jekh đive
phirindoj thaj lije te roden le ki familija thaj ke pire pinđarutne
manuša. **45** Thaj kana ni arakhlje le irisajle ano Jerusalim te
roden le. **46** O trito đive arakhlje le ano Hram sar bešol maškare
učitelja, thaj šunol len, thaj pučol len. **47** Thaj savore save
šunena e Isuse divisajle lese đanglimasa thaj lese irimasa o
pučipe. **48** Thaj kana dikhlje le čudisajle, thaj lesi dej pučlja le:
“Čhaveja! So čere amencar kava? Ak me thaj ćo dad daraljam
thaj rodijam tut!” **49** Thaj o Isus vačarda lenđe: “Sose rodijen
man? Ni li đanen kaj trubul te avav ano čher me Dadeso?” **50**
Thaj von ni haljarde so vov manglja te phenol lenđe. **51** Thaj
lencar avilo ano Nazaret, thaj sa šunola len. Thaj lesi dej sa kala
lafura garada ane piro ilo. **52** Thaj o Isus barola ano butđanglipe
thaj ano baripe thaj ano milost ko Dol em ke manuša.

3 Kana o cezar o Tiberija vladisada po rimsko carstvo
dešupanđšto berš, thaj o Pontije o Pilat o upravniko vladisada

ani Judeja, thaj o Irod vladisada ani Galileja, thaj o Filip leso
phral vladisada ani Itureja thaj ani Trahonitada, thaj o Lisanije
vladisada ani Avilina, **2** a bare sveštenikura sesa o Ana thaj
o Kajafa, thaj o Dol bičhalda po lafi e Jovanese e Zaharijase
čhavese ani pustinja. **3** O Jovane đelo taro than đi ko than tare
solduj riga tari len e Jordanesi, vačarindoj kaj e manuša trubul te
irin pe tar pe grehura thaj te aven ko Dol te oprostil lenđe, thaj te
krstin pe. **4** Sar so pisisada o proroko o Isajia, o Jovan sasa: "O
glaso so dol vika ani pustinja: "Čeren o drom e Rajose! Ravnin
lese o drom!" **5** Sa e doline te pherdon, thaj sa e gore thaj e
bregura nek ravnin pe, thaj sa e banđe droma te aven prava,
a e bilače droma te aven ravnome. **6** Thaj sa e manuša ka
dičhen e Devleso spasenje!" **7** O Jovane vačarda e manušenđe
save avena te krstil len: "Tumen e sapese Čhave! Ko vačarda
tumenđe kaj šaj te našen tare Devlesi holi so avol? **8** Sikaven
tumare đuvdimasa thaj tumare bućencar kaj irisajljen taro greh
thaj aviljen anglo Dol! Ma hohaven tumen golesa so vačaren:
"Amaro Dad si o Avraam!" Golese vačarav tumenđe kaj o Dol
šaj tar kala bara vazdol čhaven e Avraamese. **9** Golese kaj o
tover tare Devleso sudo ačhol ano kaš karo koreno, thaj svako
kaš savo ni bijanol šukar bijandipe ka činol pe, thaj ani jag ka
čhudol pe." **10** Thaj e manuša pučhlje e Jovane: "So te čera?"
11 A o Jovane vačarda lenđe: "Kas isi duj fostanura nek dol jekh
kolese so najle nijekh, thaj kas isi hamase nek dol okole kas
naj." **12** Avile te krstin pe thaj i e carincura thaj pučhlje le: "So te
čera amen?" **13** A o Jovane phenda lenđe: "Ma manđen po
but nego so vačardo si tumenđe taro vlast." **14** A e vojnikura
pučlje le: "Amen so te čera?" Thaj vačarda lenđe o Jovane:
"Khanikastar ma len silasa e pare thaj ma čeren hohajpe pe
nikaste thaj aven bahtale okolesa kobor počinen tumen." **15** E
manuša ađučarde e Mesija i savore pučlje pe ane pe ile naj li o
Jovane o Mesija. **16** Thaj o Jovane vačarda savorenđe: "Me
krstiv tumen pajesa, al avol khoni savo si po baro mandar, kase
naj sem dostojno lese sandale te putrav. Vov ka krstil tumen e
Svetone Duxosa thaj jagasa. **17** Le isi vila ane vasta, thaj ka
čistil o gumno i ka čidol o điv an po ambari, a i pleva ka phabarol
jagasa savi ka phabol thaj ni ka ačhol. **18** Thaj gija but aver
lafura vačarda o Jovane e narodose sar te teril len te pokajin pe
thaj phenda lenđe o lačho lafi. **19** Thaj o Jovane prekorisada e
Irode e vladare tari Galileja golese so lija romnjaće pe phralese
romnja e Irodijada, thaj zbog but bilače buča so čerda **20**
pale sa gova o Irod i kava phenda: "Čhuven e Jovane ano
phanglipe." **21** Thaj kana o Jovane krstisada sa e manušen, thaj
i o Isus krstisajlo, i dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, **22** thaj o
Sveti Dux ulilo pe leste ano oblik sar golubo, thaj šundilo glaso
taro nebo: "Tu san mo čhavo o manglo. Tu san pale mingro
manglipe!" **23** Thaj e Isuse sasa le paše tranda berš kana
počnisada pi buči thaj e manuša smatrisade kaj si o Isus, čhavo
e Josifeso. O Josif sasa čhavo e Ilijaso. **24** O Ilija sasa čhavo e
Matataso, O Matata sasa čhavo e Levijaso. O Levi sasa čhavo
e Melhijaso. O Melhi sasa čhavo e Janejaso. O Janaj sasa
čhavo e Josifeso. **25** O Josif sasa čhavo e Matatijaso. O Matatij
sasa čhavo e Amoseso. O Amos sasa čhavo e Naumeso. O
Naum sasa čhavo e Eslijaso. O Eslija sasa čhavo e Nangejeso.
26 O Nangej sasa čhavo e Maateso. O Maata sasa čhavo e
Matatijaso. O Matatija sasa čhavo e Semeinaso. O Semein
sasa čhavo e Josiheso. O Josih sasa čhavo e Jodaso. **27** O
Joda sasa čhavo e Joanaso. O Joanan sasa čhavo e Risaso. O
Risa sasa čhavo e Zorovaveleso. O Zorovavel sasa čhavo e
Salatiilaso. O Salatiil čhavo e Nirijaso. **28** O Niri sasa čhavo e
Melhijaso. O Melhije sasa čhavo e Adijeso. O Adija sasa čhavo
e Kosamaso. O Kosam sasa čhavo e Elmadameso. O Elmadam
sasa čhavo e Iroso. **29** O Ir sasa čhavo e Isuseso. O Isus sasa
čhavo e Elizereso. O Elizer sasa čhavo e Jorimaso. O Jorim
sasa čhavo e Matatoso. O Matata sasa čhavo e Leviso, **30** O
Levi sasa čhavo e Simeoneso, O Simeon sasa čhavo e Judaso.
O Juda sasa čhavo e Josifeso. O Josif sasa čhavo e Jonameso.
O Jonam sasa čhavo e Eliakimeso. **31** O Eliakim sasa čhavo
e Melejeso. O Meleja sasa čhavo e Menineso. O Mena sasa
čhavo e Matateso. O Matata čhavo e Nataneso. O Natan sasa
čhavo e Davideso. **32** O David sasa čhavo e Jesejaso. O Jesej
sasa čhavo e Jovideso, O Jovid sasa čhavo e Voozeso. O Vooz
sasa čhavo e Salmoneso. O Salmon čhavo e Naasoneso. **33** O
Naason sasa čhavo e Aminadaveso. O Aminadav sasa čhavo e
Admineso. O Admin sasa čhavo e Arinijeso. O Arni sasa čhavo
e Esromeso. O Esrom sasa čhavo e Fareseso. O Fares sasa
čhavo e Judaso. **34** O Juda sasa čhavo e Jakoveso. O Jakov
sasa čhavo e Isakoso. O Isak sasa čhavo e Avraameso. O
Avraam sasa čhavo e Tarajeso. O Tara sasa čhavo e Nahoreso
35 O Nahor sasa čhavo e Seruheso, O Seruh sasa čhavo e
Ragaveso. O Ragav sasa čhavo e Falekoso. O Falek sasa
čhavo e Evereso. O Ever sasa čhavo e Salaso. **36** O Sala
sasa čhavo e Kainaneso. O Kain sasa čhavo e Arfaksadeso. O
Arfaksad sasa čhavo e Simeso. O Sim sasa čhavo e Nojeso.
O Noje sasa čhavo e Lamehoso. **37** O Lameh sasa čhavo e
Matusalaso. O Matusala sasa čhavo e Enoheso. O Enoh sasa
čhavo e Jareteso. O Jaret sasa čhavo e Maleleileso. O Malaleil
sasa čhavo e Kainameso. **38** O Kainam sasa čhavo e Enoseso.
O Enos sasa čhavo e Siteso. O Sit sasa čhavo e Adameso. O
Adam sasa čhavo e Devleso.

4 O Isus pherdo Dux Sveti irisajlo tari len i Jordan, thaj inđarda
le o Duxo ani pustinja **2** thaj saranda đive o beng iskušisada
le. Thaj gola đive khanči ni xalja, thaj kana nakhle e saranda
đive, vov bukhajlo. **3** Thaj vačarda lese o beng: "Te san e
Devleso Čhavo phen kale barese te avol mangro." **4** Thaj o
Isus phenda lese: "Ano Sveto Lil ačhol: 'O manuš ni ka avol
đuvdo samo taro mangro.'" **5** Thaj ikalda le o beng ko učo
than thaj sikada lese sa e carstvura ki phuv tari jekh drom. **6**
Thaj o beng vačarda lese: "Tuče ka dav sa kava lengo zuralipe
thaj i slava, golese kaj manđe dija pe, thaj me ka davla kase
mangav. **7** Tu ako pere angle mingre koča sa ćiro ka avol. **8**
Thaj o Isus vačarda lese: "Ano Sveto Lil ačhol: "Per ke koča
e Rajose e Devlese ćirese, thaj lese jekhese kande." **9** Thaj
inđarda le ano Jerusalim, čuta le najučeste po Hramo, thaj
vačarda lese: "Te san e Devleso Čhavo, čude tu katar tele, **10**
golese kaj ano Sveto Lil ačhol: 'Vov ka phenol pe melekurenđe
te aračhen tut.' **11** Thaj: 'ka lol tut ke vasta te ma čalave tut ko
bar će pingresa.'" **12** Thaj o Isus vačarda lese: "Ano Sveto Lil si
vačardo: 'Ma iskuši e Rajo e Devle ćire.'" **13** Thaj kana ačhile sa
e iskušenjura, o beng đelo lestar đi aver nesavo vreme. **14**
Thaj irisajlo o Isus ano zuralipe e Duxoso ani Galileja, thaj o lafi

lestar đelo pe sa e thana. **15** Thaj sikada ane lenđe sinagoge,
thaj savore šukar lestar vačarde. **16** Thaj avilo ano foro Nazaret
kaj barilo, ko savato palo adeti piro đala sa ani sinagoga, thaj
uštilo te čitil. **17** Thaj dije le o Lil e prorokoso e Isaijaso, putarda
o Lil thaj arakhlja than kaj sasa pisimo: **18** "O Dux e Rajoso
si pe mande, golese kaj pomazisada man thaj bičhalda man
te anav o Lačho lafi e čororenđe, te vačarav e phanglenđe
kaj ka aven oslobodime, thaj e korenđe kaj ka dičhen, thaj e
mučime ka aven mekhle, **19** te vačarav taro lačho berš taro
milost e Rajoso." **20** Thaj phanglja o Lil thaj dija e slugase, pale
gova bešlo. Thaj savore ani sinagoga dikhlje ane leste: **21** Thaj
o Isus lija te vačarol lenđe: "Avđive, kava so šunden taro Lil
pherdilo". **22** Savorenđe sasa šukar, thaj sesa bahtale kale
šukar lafesa so iklilo andaro leso muj, thaj pučlje pe: "Naj li kava
e Josifeso čhavo?" **23** Thaj o Isus vačarda lenđe: "Čače, tumen
manđe ka vačaren kaja poslovica: 'Lekarona, sastar korkore
tut!' So šundam kaj čerdan ano Kafarnaum čher i kate ane ćo
than kaj bariljan.'" **24** Tegani vačarda: "Čače vačarav tumenđe,
nijekh proroko naj manglo ano po than kaj barilo'." **25** A čače
vačarav tumenđe: "But đuvlja kase roma mule sesa ano Izrael
ano vreme e Ilijaso kana o bršind ni pelo trin berš thaj šov
čhon thaj sasa baro bukhalipe pe sa i phuv. **26** A o Ilija ni sasa
bičhaldo ni jekhaće lendar, sasa bičhaldo ke abanđijengo foro
Sarepta pašo Sidon ki jekh đuvli kaso rom mulo. **27** Thaj but
sesa gubava ano Izrael ko vreme e prorokoso e Jelisijeso, thaj
khoni ni thodilo lendar, nego thodilo o Neman Sirijanco." **28**
Thaj savore ani sinagoga pherdile holi kana kava šunde. **29**
Thaj uštile thaj tradije le avral taro foro, thaj inđarde le ko brego
najuče kaj sasa čerdo lengo foro te čhuden le odupral natele. **30**
A o Isus nakhlo maškar lende, thaj đelo pire dromesa. **31** Pale
gova, o Isus ulilo ano Kafarnaum ano foro Galilejsko, thaj sikada
ko đive e savatoso. **32** Thaj čudisajle lese sikaimasa, golese
kaj leso vačaripe sasa zuralo. **33** Gothe ani sinagoga sasa
manuš ane kaste sasa melalo dux e demoneso, thaj dija vika:
34 "So manđe amendar, Isuse taro Nazaret? Aviljan li te mudare
amen? Đanav ko san tu: Sveco e Devleso!" **35** Thaj o Isus dija
vika pe leste: "Phande ćo muj, thaj iklji lestar!" Thaj perada o
demono e manuše angle sa e manuša, thaj o demono iklilo
lestar, thaj khanči ni čerda lese bilače. **36** Thaj ane savorende
avili i dar thaj čudisajle, thaj jekh averese vačarde: "Save si
kala lafura! Ano autoritet thaj ano zuralipe vačarol e melale
duxurenđe te ikljon, thaj von ikljen!" **37** Thaj đelo o lafi lestar
ane sa e pašutne thana. **38** O Isus uštilo gothar andari sinagoga
thaj avilo ano čher e Simonese, a e Simonese sasuja sasa la
bari jag, thaj rodije lestar te vazdol la. **39** Thaj o Isus ačhilo paše
late, pretisada e jagaće, thaj i jag mukhlja la. Sigate uštili thaj
kandija len. **40** Thaj kana pelo o kham, savoren save sesa len
nasvale tare sa đi jekh nasvalipe ande len angle leste, a vov pe
savorende čuta pe vasta, thaj sastarda len. **41** Thaj e benga
iklile tare pherdo thaj dije vika thaj vačarena: "Tu san o Čhavo e
Devleso!" Thaj darada len te ma vačaren khanikase golese kaj
đanglje kaj si vov o Hrist. **42** Thaj kana iklilo o đive, iklilo thaj
đelo ani pustinja, thaj e manuša rodije le, thaj avile leste, thaj
manglje te ačhaven le te ma đal lendar. **43** A o Isus vačarda
lenđe: "Trubul ane avera forura te vačarav o Lačho lafi taro
carstvo e Devleso, golese sem bičhaldo." **44** Thaj ni ačhada te
vačarol ane sinagoge ani Judeja.

5 O Isus jekh drom kana ačhilo pašo Galilejsko jezero, paše
leste čidije pe but manuša, te šunen o lafi e Devleso, **2** thaj
dikhlja duj čamcura kaj ačhen ko than, a e manuša save dolen
mače iklile lendar thaj thode e mreže. **3** Thaj o Isus dija ano
čamco savo sasa e Simoneso, thaj pučlja le te crden le zala
ano paj. Thaj bešlo thaj sikada e manušen taro čamco. **4** Kana
ačhilo te vačarol e manušenđe, vačarda e Simonese: "Đa ko hor
paj, thaj čhude e mreže ćire, thaj dol mačhen". **5** Thaj o Simon
vačarda lese: "Rajo! Sa i rat čerdam buči, thaj khanči ni doldam,
al palo ćiro lafi ka čhudav e mreže." **6** Thaj čerde gova thaj dolde
bute mačhen, thaj e mreže lije te pharadon. **7** Thaj vastesa dije
vika pe amalen save sesa ane aver čamco te ikalen e mreže,
thaj avile, thaj pherde solduj čamcura gija so lije te pherdon paj
taro pharipe e mačhengo. **8** Kana dikhlja o Simon Petar, pelo ke
pe koča angle Isusese pingre thaj vačarda: "Đa mandar, Rajo!
Me sem grešno manuš." **9** Golese kaj dolda le dar thaj savoren
save sesa lesa tare but mače so doldepe. **10** A gija dolda i
dar e Jakove thaj e Jovane e čhaven e Zevedejevese, so sesa
amala e Simonesa. Thaj o Isus vačarda e Simonese: "Ma dara,
od akana ka dole e manušen." **11** Thaj ikalde e čamcura ki phuv,
thaj đele pale leste. **12** Thaj kana sasa o Isus ane jekh foro, thaj
dik, manuš sa ani guba (nasvalipe pi koža), kana dikhlja e Isuse
pelo angle leste mujesa đi ki phuv, molisada le thaj vačarda:
"Rajo! Ako manđe šaj te sastarema!" **13** O Isus vazdija po va
dolda le, thaj phenda: "Mangav. Av thodo!" Thaj o nasvalipe tar
lesi koža sigate crdija pe. **14** Thaj o Isus vačarda lese ma te
vačarol khanikase: "Đa thaj sikado e sveštenikose, thaj inđar
kurbano sar so vačarda o Mojsije an po zakono, golese kaj
sastiljan te bi avola tu dokaz angle manuša." **15** A taro Isus o
lafi sa pobut šundilo thaj e manuša sa pobut čidijepe te šunen
le thaj te sastarol len tar lengo nasvalipe. **16** A vov đelo ke
thana kaj naj khoni thaj molisajlo. **17** O Isus jekh đive sikada
ano jekh čher, thaj gothe bešle e fariseja thaj e učitelja taro
Mojsijaso zakono save avile tare sa e gava andari Galileja thaj
i Juda thaj andaro Jerusalim. A i zor e Rajosi sasa pe leste
te bi vov sastarola. **18** Thaj dik, e manuša ande ano than e
pašljimaso e manuše savo našti phirol, thaj rodije sar te anen le
thaj te mučhen le anglo Isus. **19** Thaj kana ni arakhlje kotar
te anen le tare but manuša, uštile po čher thaj taro tavano
mukhlje le sa e thanesa kaj pašlilo ko maškar anglo Isus. **20**
Thaj kana dikhlja o pačaipe lengo vačarda lese: "Manušeja,
oprostin pe će grehura!" **21** Thaj lije ane peste te den gođi e
fariseja thaj e učitelja taro Mojsijaso zakono: "Savo si kava savo
hulil po Dol? Ko šaj oprostil e grehura sem jekh Dol?" **22** Thaj
kana o Isus haljarda so von den gođi ane peste, vačarda lenđe:
"So den gođi ane tumare ile? **23** So si po lokho te phenol pe:
"Oprostin pe e grehura ćire" il te phenol pe e manušese savo
našti phirol: "Ušti thaj phir"? **24** A te đanen kaj isi man vlast, me
o Čhavo e Manušeso, ki phuv te oprostiv e grehura, me ka
sikavav tumenđe mi zor." Irisajlo premalo manuš savo naštine
te phirol thaj phenda: "Tuče phenav: 'Ušti thaj le ćo than kaj
pašljiljan thaj đa ane ćo čher.'" **25** Thaj sigate uštilo angle lende,
thaj lija po than kaj pašlilo, thaj đelo pese čhere hvalindoj e

Devle. **26** Thaj savore sesa radosna, thaj hvalisade e Devle,
pherdile dar thaj vačarde: "Čudo dikhljam avđive!" **27** Thaj pale
gova iklilo, thaj dikhlja e carinco savo akhardola Levi sar bešol
ki carina, thaj vačarda lese: "Av pale mande." **28** Thaj o Levi
uštilo, ačhada sa thaj đelo pale leste. **29** E Isusese čerda o Levi
ano po čher baro hape, gothe sesa but carincura thaj avera
manuša bešle lesa ko astali. **30** E feriseja thaj maškar lende
nesave učitelja tare Mojsijaso zakono lije te den vika thaj te
vačaren lese sikadenđe: "Sose xan thaj pijen e carincurencar
thaj e grešnikurencar?" **31** Thaj o Isus vačarda lenđe: "Ni trubul
e sastenđe doktora, e nasvalenđe trubul. **32** Me ni aviljem te
akharav e pravednikuren aviljem te akharav e grešnikuren ko
pokajipe." **33** A von vačarde lese: "Sose e Jovanese sikade
postin thaj molin pe e Devlese, gija thaj e farisejska sikade, a
ćire xan thaj pijen?" **34** A o Isus vačarda lenđe: "Šaj li čhuve e
manušen so avile ko abav te postin a lencar si o terno kaso si o
abav? **35** Ka avol o đive kana ka len lendar e terne, tegani i von
ka postin ane gola đivesa. **36** Thaj vačarda lenđe i paramič:
"Khoni ni čhuvol kotor taro nevo fostano po purano fostano,
golese kaj i o nevo ka pharadol, thaj o kotor taro nevo fostano ni
ačhol šukar ko purano. **37** Thaj khoni ni čhorol nevi mol ane
purane morča, golese kaj i nevi mol ka pharavol e morča thaj
ka čhordol i mol, a e morča ka pharadon. **38** Golese i nevi mol
čhuvol pe ane neve morča. **39** Thaj khoni ko pilja i purani mol
ni manđol nevi golese kaj phenol: 'I purani si po šukar.'"

6 Ke jekh savato o Isus nakhlo maškaro điv, lese sikade
lije o điv, morde vastencar thaj xalje. **2** Nesave fariseja
vačarde: "Sose čeren okova so ni trubul ko savato pale Mojsijaso
zakono?" **3** Thaj o Isus vačarda lenđe: "Ni li čitisaden ano
Lil so čerda o David thaj okola so sesa lesa kana bukhajlo?
4 Dija ano čher e Devleso, lija e mangre save čute pe bašo
kurbano, save šajine te xan samo e sveštenikura o David xalja,
thaj dija kolenđe so sesa lesa. **5** Thaj o Isus vačarda lenđe:
"Me o Čhavo e Manušeso sem po baro i taro savato." **6** A ko
aver savato, o Isus dija ani sinagoga thaj lija te sikavol. Gothe
sasa jekh manuš kaso desno va sasa šuko. **7** E učitelja tare e
Mojsijaso zakono thaj e fariseja dikhlje palo Isus na li ko savato
ka sastarol, te bi čerena le banđe. **8** Al o Isus đanglja so von
den gođi, thaj vačarda e manušese so sasa leso va šuko: "Ušti
thaj ava akari ko maškar!" O manuš uštilo thaj ačhilo angle
savorende. **9** Thaj o Isus vačarda lenđe: "Te pučav tumen: Ko
savato li šaj čerolpe šukar il bilače? Te arachol pe o džuvdipe
il te mudarol pe?" Thaj von khanči ni vačarde?" **10** Dikhlja
savoren so sesa gothe thaj vačarda e manušese: "Sikav ćo
va." Vov gija i čerda, thaj leso va sastilo. **11** A e fariseja thaj e
učitelja tare Mojsijaso zakono pherdile bari holi, thaj vačarde
jekh averese so te čeren e Isusesa. **12** Gola đivesa, o Isus iklilo
ko brego te molil pe e Devlese, thaj sasa sai rat ano molipe
e Devlesa. **13** Thaj kana sasa đive, akharda pe sikaden, thaj
lendar birisada Dešudujen thaj akharda len apostolura: **14** e
Simone kas akharda Petar, e Andrija lese phrale, e Jakove
thaj e Jovane, e Filipe thaj e Vartolome, **15** e Mateja thaj e
Toma, e Jakove e Alfejeveso čhavo, thaj e Simone savo sasa
Pobunjeniko, **16** e Juda e Jakoveso, thaj e Juda e Iskariotskone,
savo izdajisada le. **17** O Isus ulilo taro brego pe Dešudujencar
thaj ačhilo ko ravno than, thaj but sikade lese, thaj but manuša
andari sa i Judeja thaj taro Jerusalim, thaj taro foro Tir em taro
foro Sidon thaj pašutne thana save si pašo more. **18** Von avile
te šunen le thaj te sastardon taro piro nasvalipe, a sastardile
i kola save sesa mučime tare bilače duxura. **19** Thaj sa e
manuša rodije te dolen pe po Isus, golese kaj lestar ikljola zor,
thaj sastardona savore. **20** Thaj o Isus dikhlja an pe sikade thaj
vačarda: "Blagoslovime sen tumen save sen čore, golese kaj si
tumaro o Carstvo e Devleso. **21** Blagoslovime sen tumen save
sen bukhale, golese kaj ka čaljon. Blagoslovime sen tumen
save roven akana, golese kaj ka asan. **22** Blagoslovime sen
kana e manuša ni manđen tumen, thaj kana čhuden tumen thaj
lađaren tumen, thaj tumaro alav ni manđen sar e bilačhengo
golese so pačan an mande ano Čhavo e Manušeso. **23** Radujin
tumen ane gova đive thaj čhelen, thaj dik, bari si tumari plata ko
Dol. Golese kaj gija čerde e prorokurenđe lenđe paradada. **24**
Al jao tumenđe tumen e barvale, golese kaj lijen tumari uteha.
25 Jao tumenđe save sen akana čale, kaj ka bukhavon. Jao
tumenđe save akana asan, golese so ka aven bibahtale thaj ka
roven. **26** Jao tumenđe kana sa e manuša vačaren sa šukar
tumendar, golese kaj gija vačarde šukar tare hohavne prorokura
lenđe paradada!" **27** "Tumenđe vačarav save šunen: "Manđen
tumaren dušmajen! Šukar čeren kolenđe save mrzin tumen!
28 Blagoslovin kolen save den tumen armaja! Molin tumen e
Devlese kolenđe save bilače čeren tumencar. **29** Savo čalavol
tut pi čham, iri lese aver, thaj savo manđol tutar o ogrtači, de
le ćo fostano. **30** De svakone okova so rodol tutar, thaj te lija
tutar ma rode palal. **31** Gova so manđen te čeren e manuša
tumenđe tumen čeren lenđe! **32** Thaj ako manđen samo okolen
save tumen manđen, savi si tumari hvala? Golese kaj čak i e
grešnikura manđen okolen ko len manđol. **33** Thaj te čeren
šukar kolenđe save tumenđe čeren šukar, savi si tumari hvala?
Golese kaj i e grešnikura čeren gija. **34** Thaj ako den zajam
okolenđe savendar ađučaren te irin o zajam, savi si tumari
hvala? Golese kaj e grešnikura e grešnikurenđe den zajam te
len palem gači. **35** Thaj manđen tumare dušmanuren, čeren
lenđe šukar, thaj den zajam te ni manđen khančhi golese, thaj
ka avol tumen bari plata, thaj ka aven čhave e Najbare Devlese,
golese kaj si vov šukar e nezahvalnonenđe thaj e bilačhenđe.
36 Golese aven milosrdna sar so si tumaro Dad taro nebo
milosrdno." **37** Ma sudin, thaj ni ka aven sudime. Ma osudin,
thaj ni ka aven osudime. Oprostin, thaj ka oprostilpe tumenđe.
38 Den, thaj ka dolpe tumenđe. Pobari mera thaj popherdi ka
dodolpe tumenđe ane tumare vasta. Golese save merasa merin
gači ka irilpe tumenđe. **39** Thaj vačarda lenđe paramič: "Šaj li o
koro e kore te inđarol? Na li solduj ka peren ani rupa? **40** Nijekh
sikado naj pobaro tar po učitelji. Kana ka sikljol sa, ka avol sar
po učitelji. **41** Sose diče i treska ane će phralesi jak, a o kaš
ani ćiri jak ni diče? **42** Sar šaj vačare će phralese: "Phrala,
ač te ikalav i treska andari ćiri jakh," a ćiro kaš ani ćiri jak ni
diče? Dujemujengo! Ikal angleder ćiro kaš andari ćiri jak, pa ka
diče te ikale će phralese i treska andari jak. **43** Golese kaj naj
šukar kaš savo bijanol bilačho bijanipe, ni bilačho kaš savo
bijanol šukar bijanipe. **44** Golese sa e kašta pinđardon pale
lengo bijanipe. Golese kaj i smokve thaj i drakh ni čiden pe tare
kangre. **45** E šukare manuše isi šukar ano ilo, i gija, lestar ikljol

šukar, a bilačho manuš andar po ilo ikalol bilačhipe, golese kaj andaro muj leso ikljol okova sosa si pherdo leso ilo. **46** “A sose akharen man: 'Rajo! Rajo!', a ni čeren sa so vačarav tumenđe? **47** Ka vačarav tumenđe savo si kova savo avol ke mande thaj šunol me lafura thaj čerol len: **48** Vov si sar manuš savo čerol po čher, pa hunol rupa thaj čalavol temelji ko bar, thaj kana aven e paja avol i bari len pe gova čher thaj našti peravol le, golese kaj si leso temelji ko bar. **49** A savo šunda a ni čerda, vov si sar manuš savo čerol po čher ki phuv bizo temelji, pe savo avol i len, vov sigate perol, thaj gova čher rumil pe sa.”

7 Kana vačarda o Isus sa kava angle manuša, đelo ano foro o Kafarnaum. **2** Jekhe rimskone kapetano sasa jekh sluga savo sasa nasvalo đi o meripe, save vov but manglja. **3** Thaj kana o kapetano šunda e Isusese, bičhalda leste e phuredera e Jevrejenđe te molin le te avol te sastarol lese sluga. **4** Von avile ko Isus thaj but molisade le vačarindoj: “Trubul gova te čere lese, **5** golese kaj manđol amare manušen, thaj vov pestar čerda amenđe sinagoga.” **6** Thaj o Isus đelo lencar. Thaj kana avile pašo čher, bičhalda o kapetano pe amalen te vačaren lese: “Rajo! Ma čhuv tuče gova pharipe golesa so ka de an mo čher, golese so me naj sem dostojno te ave tali mi streja. **7** Golese ni mangljem te avav angle tute kaj naj sem dostojno. Vačar jekh lafi gothar thaj sigate ka sastol mo manglo sluga. **8** Golese kaj sem i me manuš tale nekaso autoritet, thaj isi man tale mande vojnikura, pa vačarav jekhese: 'Đa!' thaj đal. Vačarav dujtonese: 'Av!', thaj avol. Vačarav me mingre slugase: 'Čher', thaj čerol gova.” **9** Thaj kana šunda gova o Isus, čudisajlo, thaj irisajlo e manušenđe save đele pale leste thaj vačarda lenđe: “Vačarav tumenđe, vađi ni arakhljem Jevreje ano Izrael kas isi gači pačaipe. **10** Thaj kana irisajle čhere okola so sesa bičhalde, arakhlje e nasvale sluga saste. **11** Na but pale gova, o Isus đelo ano foro savo akhardola Nain, thaj đele lesa lese sikade thaj pherdo manuša. **12** Kana avile pašo vudar e foroso, thaj dik, nesave terne čhave ikalde mule, jekhore čhave ani dej, savako rom mulo. Pherdo manuša andaro foro đana lasa te prahon e čhave. **13** Kana dikhlja la o Rajo, pelo lese žal lače, thaj vačarda lače: “Ma rov!” **14** Avilo paše, dolda pe ko than kaj pašljardo sasa o mulo čhavo, thaj e manuša save inđarena le ačhile. Thaj o Isus vačarda: “Čhaveja! Tuče vačarav, “Ušti!” “ **15** O mulo čhavo đuvdilo em bešlo thaj lija te vačarol, thaj o Isus dija le lese daće. **16** Savore darajle, thaj hvalisade e Devle. Vačarde: “Baro proroko maškar amende!” thaj: “O Dol avilo te pomognil pire manušenđe.” **17** Kava šundilo taro Isus ani sa i Judeja thaj ane pašutne thana. **18** Thaj vačarde e Jovanese lese sikade sa so o Isus čerda. Thaj akharda o Jovane pire dujen sikaden **19** thaj bičhalda len ko Rajo te pučen le vačarindoj: “Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te ađučara avere?” **20** Thaj avile ko Isus gola duj manuša thaj phende lese: “O Jovane Krstitelji bičhalda amen tute te puča tut: 'Tu li san gova save obećisada o Dol kaj trubul te avol, il te ađučara avere?'” **21** A ane gova časo o Isus sastarda buten taro lengo nasvalipe, tar lengo pharipe thaj tare bilače duxura, thaj bute koren dija dičhipe. **22** Thaj o Isus phenda e Jovanese sikadenđe: “Đan thaj vačaren e Jovanese so dikhljen thaj so šunden: e kore dičhen, e banđe phiren, e gubava thodon, e kašuće šunen, e mule ušten, thaj okolenđe save si ani potreba vačarol pe o Lačho lafi. **23** Thaj vačaren lese i kava: 'O Dol blagoslovil okole savo naj sablaznimo zbog mande!'” **24** Thaj kana đele e sikade e Jovanese, o Isus lija te vačarol taro Jovane e manušenđe: “So ikliljen te dičhen ki pustinja? I trska, savi banđol ki barval? Na! **25** Il so ikliljen te dičhen? Manuše ane barvale fostanura urade? Na! Gasave manuša phiraven barvale fostanura, thaj ano šukaripe bešen ane carska palate. **26** Il ikliljen te dičhen? Proroko? Va, me phenav tumenđe vov si po but taro proroko. **27** Golese so si o Jovane manuš kastar o Dol vačarda ane piro Sveto Lil: “Ak me bičhalav me glasniko angle tute, savo ka čerol tuće o drom angle tute.” **28** Vačarav tumenđe, tare sa e manuša save sesa bijande ni sasa pobaro taro Jovane o Krstitelji, thaj po baro si lestar o em cikno ano Carstvo e Devleso. **29** Sa e manuša so šunde e Isuse, pa i nesave carincura, pinđarde kaj si e Develeso sikaipe šukar thaj krstisajle e Jovaneso krstipe. **30** A e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono čhudije o plan e Devleso savo sasa lenđe. Thaj von ni manglje o Jovane te krstil len. **31** A o Isus vačarda: “Kasa te uporediv akale manušen save si akana đuvde? Thaj so te vačarav lendar? **32** Von si sar manuša save bešen ko drom thaj akharen jekh avere thaj vačaren: “Bašaldam tumenđe vesela đilja, a tumen ni čhelden, bašaldam tumenđe žalosna đilja a tumen ni rujen.” **33** Golese, avilo o Jovane o Krstitelji. Savo ni hal ni mangro ni pijol ni mol, a tumen vačaren: 'O beng ane leste!' **34** Aviljem me, o Čhavo e Manušeso, savo hav thaj pijav, a tumen vačaren: 'Dik manuš halano thaj mato, amal e carinconengo thaj e grešnikurengo!' **35** Al, sa gola so prihvatisade gova sikaipe, phende kaj si e Devleso butđanglipe čačukano!” **36** Jekh fariseji kaso alav sasa Simon dija vika e Isuse te hal mangro ke leste, thaj vov đelo ano čher e farisejeso thaj čuta pe pašo astali. **37** Thaj dik, sasa i đuvli ando foro savače đanglja pe kaj si grešnica, šunda kaj si o Isus pašo astali ano čher e farisejeso, i avili andre. Anda skupo miris ko čaro savo sasa taro alabasteri. **38** Rojindoj, peli ke pe koča pale lese pingre. Lače asva pele pe lese pingre thaj lija te thovol len pe jasvencar, thaj pe balencar koslja len thaj čumidija lese pingre, thaj makhlja len e mirisesa. **39** A kana dikhlja o fariseji savo akharda le, vačarda ane peste: “Te avol proroko, bi đanola ko si kaja đuvli savi dolol le golese kaj si grešnica!” **40** A o Isus phenda lese: “Simone! Isi man khanči te vačarav tuče. A vov vačarda: “Učitelju, vačar.” **41** A o Isus vačarda: “Duj đene sesa borči jekhe manušese. Jekh sasa borči pančel rimska dinara a o dujto pinda. **42** Thaj kana len naj sasa te irin, o manuš ni manglja palal o borči lendar. Vačar tare kala duj savo ka manđol le po but?” **43** A o Simon vačarda lese: “Pa bi phenava kolese kas sasa pobaro borči.” A o Isus vačarda lese: “Gija si, šukar vačardan.” **44** Thaj irisajlo premali đuvli em vačarda e Simonese: “Diče li kala đuvlja! Me aviljem ane ćo čher, paj ni andan me pingrenđe, a voj pe jasvencar thoda len, a pe balencar koslja len. **45** Ni čumidipe ni dijan man, a voj sar aviljem ni ačhili te čumidol me pingre. **46** Uljesa ni makhljan mo šoro, a voj mirisesa makhlja me pingre. **47** Golese vačarav tuče: “Baro manglipe sikada manđe, golese so si lače oprostime but bare grehura. Al kase zala oprostime, sikavol zala manglipe.” **48** A lače vačarda: “Oprostime si ćire grehura.” **49** Thaj ane peste lije te vačaren kola so si lesa pašo astali: “Savo si kava so e

grehura šaj oprostil?" **50** A e đuvljaće vačarda: "Ćo pačaipe
ikalda tut. Đa ano mir."

8 O Isus pale gova đelo ane forura thaj ane gava. Sikada
thaj vačarda taro Lačho lafi taro Carstvo e Devleso, thaj
e dešuduj apostolura đele lesa **2** thaj nesave đuvlja save
sesa sastarde tare bilačhe duxura thaj nasvalipe: i Marija (savi
akhardola Magdalena, kastar iklile efta benga), **3** thaj i Jovana
(romni e Huzosi savo sasa upravitelji ko Irod), thaj i Suzana, thaj
avera but đeja save kandije pumare parencar e Isuse thaj lese
sikade. **4** Thaj kana čidijepe but manuša tare sa e forura avile
pašo Isus, thaj vov vačarda lenđe paramič: **5** "Iklilo o manuš
savo čhudola o seme pi phuv. Thaj kana sijisada, nesavo seme
pelo pašo drom thaj uštade le e manuša, thaj e čiriklja halje le.
6 Nesavo seme pelo pe bara, barilo thaj šučilo, golese kaj naj
sasa paj ani phuv. **7** A nesavo seme pelo ke kangre, thaj o
seme barilo e kangrencar, thaj e kangre tasade le. **8** A nesavo
seme pelo pi šukar phuv, thaj barilo thaj anda šel droma po
but. Kana vačarda kava dija vika: "Šunen šukar so vačarav
tumenđe." **9** A e sikade lese pučlje e Isuse: "Vačar amenđe savi
si kaja paramič?" **10** A vov vačarda: "O Dol tumenđe dija te
đanen o garajipe tare leso Carstvo, a averenđe vačarav ane
paramiča, te pherdol okova so ačhol ano Sveto lil: 'Te dikhlje ni
ka shvatin, Thaj te šunde ni ka haljaren.' **11** Kaja paramič phenol
kava: O seme si sar o Lafi e Devleso. **12** O seme savo pelo po
drom si manuša save šunen o lafi e Devleso, thaj avol o beng,
lol o lafi andaro lengo ilo, te ma pačan thaj te ni spasin pe. **13** A
o seme savo pelo po bar gola si manuša save šunen radosno
thaj len o lafi sar luluđa saven naj koreno. Zala vreme pačan, a
kana avol o vreme tare iskušenjura, tegani šučon. **14** A o seme
savo si ane kangre golasi kola manuša save šunen o Lačho lafi,
al o pharipe, o barvalipe thaj o guglipe kale svetoso tasavol
len thaj ni den šukar bijandipe. **15** A o seme savo si ki šukar
phuv gola si manuša save šunen o lafi, thaj gova lafi ičaren ano
šukar thaj iskreno ilo, sa đi kaj ni anen šukar bijandipe." **16**
Khoni ni phabarol i memeli te bi učharola la e čaresa, thaj ni
čhuvola talo than e sojimaso. Čhuvol la ke memeljako than te
šaj okola save den andre dičhen o svetlo savo phabol. **17** Sa so
si garado ka avol pučardo, thaj so si čerdo garandoj ka iklјol ko
dičhipe. **18** Golese pazin sar šunen, golese kas isi, ka dolpe
lese, a kas naj, ka lol pe lestar i kova zala so dol gođi kaj isi
le. **19** Avile e Isusesi dej thaj lese phrala, thaj naštine tare but
manuša te vačaren lesa. **20** Thaj khoni vačarda e Isusese: "Ći
dej thaj će phrala ačhen avri, thaj manđen te dičhen tut." **21** A o
vov vačarda lenđe: "Mi dej thaj me phrala si kola save šunen
o lafi e Devleso thaj ičaren le." **22** Jekh đive o Isus phenda
pe sikadenđe: "Te nakha ki aver rig e pajesi." Dije ano čamco
thaj đele. **23** Thaj kana pojdisade o Isus zasuta. Thaj uštili bari
balval, o čamco lija te pherdol paj thaj lije te tason, thaj but
darajle so sesa ano baro bilačhipe. **24** Thaj e sikade avile pašo
Isus thaj lije te den vika: "Rajo! Rajo! Ka tasiva!" Thaj o Isus
uštilo, thaj vačarda e balvaljaće thaj e bare pajese te ačhen, thaj
von ačhile thaj pal gova khanči ni ašundilo. **25** A o Isus vačarda
lenđe: "Kaj tumaro pačaipe?" A e sikade darajle thaj čudisajle
thaj jekh averese vačarde: "Savo si kava so e balvaljenđe thaj e
pajese vačarol te ačhen, thaj von šunen le?" **26** Thaj resle paši
Gerasinsko phuv savi si ki aver rig tari Galileja. **27** Thaj kana
iklilo o Isus taro čamco, avilo paše leste jekh manuš andaro foro
ane kaste sesa benga. But berša Sasa nango, thaj ni bešlo ano
čher, nego bešlo ke limora. **28** Thaj kana dikhlja e Isuse, dija
vika thaj pelo angle leste thaj vačarda: "So manđe mandar,
Isuse Čhaveja embare Devleso? Moliv tut ma mučima." **29**
Golese so o Isus već vačarda e melale duxose te iklјol andaro
manuš, ane kaste sasa o melalo duxo but vreme. E manuša
phandena le ane sinđira thaj aračhena le, čhinola e sinđira thaj
o beng inđarola le ani pustinja. **30** A o Isus pučlja le: "Sar si
ćo alav?" Vov phenda: "Legija (but đene amen)", golese kaj
but benga sesa ane leste. **31** Thaj molisade e Isuse e melale
duxura te ma bičhalol len ano bezdan. **(Abyssos g12)** **32** Paše
gotar sasa jekh brego kaj sesa pherdo bale save xana, a e
melale duxura molisade e Isuse te mučhol te đan ane bale.
Thaj o Isus mukhlja te đan. **33** Tegani iklile e melale duxura
andaro manuš thaj đele ane bale, a e bale taro brego čhudije pe
ano paj thaj tasile. **34** Kana dikhlje so sasa e manuša save
arakhlje e balen, našle thaj đele te vačaren ano foro thaj ane
gava. **35** Thaj iklile vađi manuša te dičhen so sasa. Kana avile
pašo Isus, arakhlje e manuše kastar iklile e melale duxura. A o
manuš bešol urado thaj gođaver paše Isusese pingre, thaj von
darajle. **36** A kola save gova dikhlje vačarde averenđe sar o
Isus sastarda e manuše ane kaste sesa e benga. **37** Thaj sa e
manuša tari Gerasa thaj tare pašutne thana phende e Isusese
te đal lendar, golese kaj but darajle. A o Isus dija ano čamco
thaj irisajlo palal ani Galileja. **38** O manuš kastar o Isus ikalda e
melale duxura molisada e Isuse te đal lesa, a o Isus mukhlja
le vačarindoj: **39** "Iri tut ane ćo čher, thaj vačar sa so čerda
tuče o Dol." O manuš đelo thaj vačarda maškaro sa o foro so
čerda lese o Isus. **40** Thaj kana irisajlo o Isus tare aver rig e
jezerosi, e manuša sesa bahtale kana dikhlje le, golese kaj
savore ađučarde le. **41** Thaj dik, avilo jekh manuš saveso alav
sasa Jair, savo si angluno ani sinagoga, avilo thaj pelo ke koča
anglo Isus. Thaj molisada le te avol ane leso čher **42** Golese kaj
sasa le jekhori čhej tare dešuduj berš, thaj voj sasa đi o meripe.
Thaj kana pojdisada o Isus e Jairesa ane leso čher, čičidije le e
manuša. **43** Thaj maškare manuša sasa jekh nasvali đuvli tare
rateso thavdipe dešuduj berš. I đuvli sa po barvalipe so sasa la
dija e sastarutnenđe thaj ni jekh naštine te sastarol la. **44** Voj
avili od palal e Isusese thaj dolda pe tare leso teluno kotor taro
fostano, thaj sigate ačhada la o ratvalipe lako. **45** Thaj vačarda
o Isus: "Ko dolda pe gova pe mande?" Đi jekh lendar phende da
naj von, a o Petar vačarda: "Rajo! But manuša si paše tute
čičidije tut, a tu puče: 'Ko dolda pe pe mande?'" **46** A o Isus
vačarda: "Neko dolda pe pe mande, golese kaj osetisadem zor
kaj iklili mandar. **47** Thaj kana dikhlja i đuvli kaj našti garadol,
avili darandoj, peli angla leste, thaj vačarda angle sa e manuša
sose dolda pe pe leste thaj sar tare jekh drom sastili. **48** Thaj o
Isus vačarda lače: "Mi čhej! Ćo pačaipe sastarda tut. Đa ano
mir." **49** Dok o Isus vačarda e đuvljaće, avilo jekh andare Jaireso
čher thaj vačarda lese: "Jaire, muli ći čhej. Ma muči e učitelje."
50 Kana šunda gova o Isus, vačarda lese: "Ma dara, samo pača.
Voj ka uštol." **51** A kana o Isus avilo ano čher, ni dija khoni te
đal andre sem o Petar, o Jovan thaj o Jakov, thaj e čhejorako
dad em dej. **52** Thaj savore ruje andaro ođi pale late, a o Isus

vačarda: “Ma roven. Ni muli. Sovol.” **53** Thaj asaje e Isusese
golese kaj đanglje so muli. **54** Vov dolda e čhejora taro va, thaj
dija vika vačarindoj: “Čhejorije, ušti! **55** Thaj irisajlo lako duxo,
thaj uštili sigate, thaj o Isus vačarda lenđe te den la te hal. **56**
Thaj lako dad thaj lačhi dej sesa začudime. A vov vačarda lenđe
khanikase te ma vačaren so sasa.

9 O Isus dija vika e apostoluren thaj dija len zor thaj vlast pe
sa e bilače duxura, thaj te sastaren taro nasvalipe. **2** Thaj
bičhalda len te vačaren taro carstvo e Devleso, thaj te sastaren
e nasvalen. **3** Thaj vačarda lenđe: “Khanči ma len dromese, ni
rovli ni trasta ni so te xan ni pare, thaj te ma avol tumen po duj
fostanura. **4** Kana đan an nesavo than, bešen an jekh čher, đi
kaj ni pojdin an aver than. **5** Te ni manglje tumen ane gova
than, ikljen gothar thaj tresin o praho tar tumare pingre, sar
svedočanstvo so ni lije o lafi e Devleso.” **6** Thaj e sikade đele
taro than ko than thaj vačarde o Lačho Lafi thaj sastarde e
manušen ke sa e thana. **7** Thaj kana šunda o Irod o vladari, tar
sa so o Isus čerda, sasa bunimo golese kaj nesave vačarde
kaj o Jovane o Krstitelji uštilo tare mule. **8** Avera vačarde kaj
sikadilo ki phuv o Ilija, a nesave vačarde kaj uštilo tare mule
nesavo proroko taro purano vreme. **9** Thaj vačarda o Irod:
“E Jovaneso šoro me čhindem, a savo si akana kava kastar
gasave čudura šunav?” Thaj manglja te dičhol e Isuse. **10** Kana
irisajle e apostolura, vačarde e Isusese sa so čerde. O Isus thaj
lese sikade đele pašo foro savo akhardol Vitsaida te šaj aven
zala korkore. **11** Al but manuša šunde kaj đelo o Isus, thaj lije te
đan pale leste. O Isus phenda lenđe kaj šukar avile. Thaj lija te
vačarol lenđe taro Carstvo e Devleso thaj sastarda e nasvalen.
12 Kana lija o đive te načhol, avile e dešuduj apostolura pašo
Isus thaj vačarde: “Te mukha e manušen? Nek đan ane pašutne
gava thaj ane thana kaj šaj te aračhen khanči hamase thaj kaj
šaj te soven, golese kaj sam ko than kaj naj khanči.” **13** A o Isus
vačarda lenđe: “Den len tumen te xan.” Thaj von vačarde lese:
“Amen isi samo panđ mangre thaj duj mače. Amen li te đa te
čina sa kale manušenđe te xan?” **14** A gothe sesa paše panđ
milje murša. A o Isus vačarda pe sikadenđe: “Čhuven len te
bešen po pinda đene.” **15** Thaj čerde gija, thaj bešljarde len
savoren. **16** Thaj o Isus lija gola panđ mangre thaj gole dujen
mačhen, dikhlja ano nebo, blagoslovisada len thaj phaglja e
mangre, thaj dija ke sikade te den e manušen. **17** Thaj halje thaj
čalile savore, thaj čidije dešuduj korpe okolestar so ačhilo so
halje e manuša. **18** Jekh đive, kana o Isus molisajlo korkoro,
thaj lesa sesa lese dešuduj sikade. Vov pučlja len: “So vačaren
e manuša, ko sem me?” **19** A e sikade vačarde lese: “Nesave
manuša vačaren kaj san o Jovane o Krstitelji, a avera kaj san
o Ilija o proroko, a nesave vačaren kaj san jekh tare purane
prorokura savo uštilo tare mule.” **20** A o Isus pučlja len: “A
tumen so phenen, ko sem me?” A o Petar vačarda: “Tu san o
Hristos bičhaldo taro Dol.” **21** A o Isus vačarda e sikadenđe
te ma vačaren khanikase kaj si vov o Hrist. **22** Thaj phenda:
“Golese so me o Čhavo e Manušeso, trubul te avav but mučimo,
thaj e phuredera, e šerutne sveštenikura thaj e učitelja tare
Mojsijaso zakono, ka čhuden ma thaj ka mudaren ma, thaj trito
đive me ka uštav.” **23** A o Isus savorenđe vačarda: “Ko manđol
te đal pale mande nek ačhavol korkoro pes thaj nek lol o krsto
piro svako đive thaj nek đal pale mande. **24** Golese ko manđol
po đuvdipe te aračhol, ka hasarol le, a ko hasarol po đuvdipe
baše mande vov ka aračhol le. **25** Thaj savo šukaripe ka avol
e manuše ako sa o sveto dobil, a pes hasarol il pese bilače
čerol? **26** Golese ko lađal mandar thaj tare me lafura lestar
i me o Čhavo e Manušeso ka lađav kana ka avav ani slava
mingri savi si slava me Dadesi thaj e sveta melekurenđi. **27**
Čače vačarav tumenđe, nesave tumendar save sen kate ni ka
meren dok ni dičhen o carstvo e Devleso.” **28** Thaj kana nakhle
ohto đive pale gova, o Isus lija e Petre e Jovane thaj e Jakove
thaj iklilo ko brego te molil pe e Devlese. **29** Thaj kana molisajlo
leso muj čerdilo averčhane, thaj lese šeja čerdile parne thaj
sjajna. **30** Thaj dik, tar jekh drom iklile duj manuša, thaj lije te
vačaren e Isusesa. Gola sesa o Mojsije thaj o Ilija. **31** Sikadile
ani slava, thaj vačarde tare leso iklipe savo trubuja te avol ano
Jerusalim. **32** A o Petar thaj kala so sesa lesa von zasute, čim
đungadile dikhlje e Isuse ani slava thaj duje manušen sar lesa
ačhen. **33** Thaj kana lije te crden pe o Mojsije em o Ilija, o Petar
phenda e Isusese: “Rajo! Šukar kaj sam kate, thaj te čera trin
senice: Jekh tuče, jekh e Mojsijase thaj jekh e Ilijase”: Ni đanglja
so te vačarol **34** A dok vov gova vačarda avilo o oblako, thaj
von darajle kana učharda len o oblako. **35** Thaj šunde glaso
andare oblakura vačarindoj: “Kava si mingro čumidimo čhavo
save me birisadem, le mangav te šunen.” **36** Thaj kana šundilo
o glaso, e sikade dikhlje e Isuse korkore. Thaj von khanči ni
vačarde khanikase, tar gova so dikhlje. **37** A thearinto đive o
Isus em lese sikade sar ulile taro brego, but manuša avile ko
Isus. **38** Thaj dik, tare but manuša akharda le jekh: “Učitelju!
Moliv tut dik pe mo čhavo golese kaj si jekhoro.” **39** Thaj dik,
dolda le o melalo duxo, thaj tari jekh drom lija te dol vika, thaj
te ikljol lestar i spuma taro muj, thaj o duxo ni ačhavol le thaj
uništil le. **40** “Molisadem ćire sikaden te ikalen e melale duxo,
von naštine.” **41** Thaj o Isus vačarda lenđe: “O, bipačače thaj
bilače manušalen! Tumencar sem sa kava vreme, a tumen
vađi ni pačan, pučav man vađi kozom trubul te trpiv tumen. An
će čhave akari!” **42** A dok avola kare leste o melalo dux perada
e čhave ki phuv ane grčura, thaj lija te tresil le. A o Isus phenda
e melale duxose te ikljol, thaj sastarda e čhave, thaj dija le lese
dadese. **43** Savore sesa divime e Devlese zuralimasa. Thaj
savore divisajle sa okolese so o Isus čerola, o Isus vačarda
pe sikadenđe: **44** “Šukar šunen e lafura kala: Me o Čhavo e
Manušeso trubul te avav dindo ane vasta e manušenđe.” **45** A e
sikade ni haljarde kala lafura, golese kaj sasa lendar garado te
našti haljaren, thaj darajle te pučen le kale lafese. **46** Thaj e
sikade lije te vačaren maškar pumende ko si lendar em baro. **47**
A o Isus đanglja so si ane lengo ilo, vov lija e čhavore čuta le
angle peste, **48** thaj o Isus vačarda lenđe: “Savo primil kale
čhavore ane mingro alav, man primil, thaj ko man primil, primil
me Dade savo bičhalda man, golese ko si maškare tumende
em cikno, len o Dol dičhol embare. **49** A o Jovane vačarda e
Isusese: “Rajo! Dikhljam jekhe sar će alavesa tradol e bengen,
thaj amen vačardam lese te na čerol gova, golese kaj ni đal
amencar pale tute. **50** Thaj o Isus vačarda lese: “Mučhen le,
golese ko naj protiv tumende tumencar si.” **51** Thaj kana sesa
paše e đivesa te iril pe ko nebo, o Isus pojdisada ano Jerusalim.
52 Thaj bičhalda glasnikuren angle peste, thaj von đele thaj dije
ano gav ani Samarija te lačharen lese kaj te sovol. **53** Thaj

ni manglje le gothe e manuša, golese kaj dikhlje kaj đal ano
Jerusalim. **54** Thaj kana dikhlje e sikade lese o Jakov thaj o
Jovane pučlje e Isuse: “Rajo! Manđe li te phena te uljol i jag taro
nebo thaj sa te phabarol len? **55** A o Isus irisajlo thaj dija vika
pe lende. **56** Thaj đele ane aver gav. **57** A sar đele dromesa
nesavo manuš vačarda e Isuse: “Rajo! Me ka đav tusa kaj tu
đa.” **58** Thaj o Isus vačarda: “E lisicen isi len hva thaj e ćiriklja
isi len gnezdura: Me o Čhavo e Manušeso najma kaj mo šoro
te pašljarav. **59** A o Isus avere manušese vačarda: “Phir pale
mande.” A o manuš vačarda: “Rajo! Muk ma angleder te đav te
prahov me dade.” **60** A o Isus vačarda lese: “Ačhav e mule, nek
prahon e mulen, a tu ajde vačar taro carstvo e Devleso.” **61** A
aver vačarda: “Rajo! Me ka đav pale tute, al muk ma te đav te
oprostiv man mingre čherutnencar.” **62** A o Isus vačarda lese:
“Ni jekh naj lačhardo bašo carstvo e Devleso savo čhuvol po va
ko plugo te oril a dičhol palal.”

10 A pale gova odredisada o Rajo averen eftavardeše thaj
dujen sikaden, thaj bičhalda len duj po duj te đan angle
leste ane sa e forura thaj ane thana kaj manglja te đal. **2** A
o Isus vačarda lenđe: “O čidipe–žetva si bari a e bućarne si
zala, golese tumen molin e gospodare taro ćidipe te bičhalol
e bučarnen ki po čidipe. **3** Đan, ak bičhalav tumen sar terne
bakren maškare ruva. **4** Ma inđaren šljanpiko ni trasta ni
urajimase ke pingre, thaj dok phiren ma ačhen te vačaren ko
drom khanikasa te ma hasaren tumaro vreme. **5** Kana den an
nesavo čher angleder vačaren: “Mir ane kava čher.” **6** Ako gola
so bešen ano čher manđen o mir, o mir ka avol pe lende, ako ni
manđen ka iril pe tumenđe tumaro mir. **7** Kana đan an nesavo
čher, ma tar gova čher đan ke aver. Ačhen ke gova čher, thaj
xan thaj pijen so isi len, golese kaj o bučarno dostojno si pe
plataće. **8** Kana den ane nesavo foro thaj gothe manđen tumen,
xan so anen angle tumende. **9** Sastaren e nasvalen save si
ane gova foro, thaj vačaren lenđe: “Kava sikavol tumenđe kaj
si o carstvo e Devleso paše.” **10** A kana đan an nesavo foro
thaj ni manđen tumen gothe, ikljen ko drom lengo thaj vačaren:
11 “Thaj o praho taro tumaro foro savo si pe amende kosa
amendar sar znako da o Dol ka sudil tumenđe. Al te đanen
paše avilo tumenđe o Carstvo e Devleso. **12** Vačarav tumenđe
kaj e Sodomaće ka avol po lokho ko đive e Sudoso nego gole
manušenđe tar gova foro! **13** Pharo tumenđe, manušalen taro
Horazin! Pharo tumenđe, manušalen tari Vitsaida! Golese te
čerdonasa e čudura ano foro Tir thaj ano foro Sidon sar tumende
so čerdile, dumutane bi pokajina pe thaj bi bešena urade ano
dorikalo pohtano thaj ano praho. **14** A e manušenđe taro Tir
thaj e manušenđe taro Sidon ka avol poločhe ko sudo nego
tumenđe. **15** A tumen manušalen taro Kafarnaum! Đi o nebo li
ka ušten? Ka peren đi ko than kaj si e mule, Had. **(Hadēs g86)** **16**
Thaj vačarda pe sikadenđe: “Ko tumen ašunol, man ašunol, thaj
ko tumen čhudol, man čhudol. Ko čhudol man, čhudol e Devle
savo bičhalda man.” **17** Kana irisajle kola eftavardeš thaj duj
sikade radosno vačarde e Isusese: “Rajo, e benga pokorisajle
amenđe ke ćiro alav.” **18** A o Isus vačarda lenđe: “Me dikhljem e
Sotona sar pelo taro nebo sar munja. **19** Ak dijem tumen zor te
ačhen pe sapa thaj pe škorpije thaj pe sa o vlast e dušmaneso,
thaj khanči ni ka avol tumenđe. **20** A golese tumen ma aven
radosna so e duxura pokorin pe tumenđe, nego aven radosna
so tumare alava pisime ko lil e Devleso ano nebo.” **21** Ane gova
časo o Isus pherdilo radost ano Sveto duxo thaj phenda: “Hvaliv
tut, Dade, Rajo e phuvako thaj e neboso, so garadan ćo čačipe
tare but đangle thaj tare razumna a vačardan e ciknenđe. Va,
Dade, golese kaj si gova ćiri volja.” **22** Thaj irisajlo o Isus ke pe
sikade thaj vačarda: “Sa manđe dija o Dad mingro, thaj khoni ni
đanol ko si o Čhavo sem o Dad, ni ko si o Dad sem o Čhavo,
thaj okola kase o Čhavo manđol te vačarol.” **23** Thaj irisajlo e
sikadenđe korkore kana sesa thaj vačarda lenđe: “Blagoslovime
si e jakha so dičhen so tumen dičhen. **24** Golese vačarav
tumenđe kaj but prorokura thaj carura manglje te dičhen man
thaj ni dikhlje, thaj manglje te šunen man thaj ni šunde.” **25**
Thaj uštilo jekh tare učitelja taro Mojsijaso zakono te iskušil
e Isuse thaj pučlja le: “Učitelju! So trubul te čerav te avol ma
đuvdipe bizo meripe?” **(aiōnios g166)** **26** A o Isus vačarda lese:
“So si pisimo ane Mojsijaso zakono? Sar tu gova haljare?” **27**
A vov phenda e Isusese: “Čumide e Rajo e Devle ćire sa e
ilesa ćiresa, sa e ođesa-dušasa ćiresa, thaj sa e zorasa ćirasa,
thaj sa e gođasa ćirasa, thaj mang će pašutne kozom manđe
korkore tut.” **28** A o Isus vačarda lese: “Šukar vačardan. Čher
gova thaj ka avol tut đuvdipe bizo meripe.” **29** A o učitelji taro
zakono manglja te opravdil pe, pa pučlja e Isuse: “Ko si mo
pašutno?” **30** A o Isus vačarda lese: “Jekh manuš ulilo taro
Jerusalim ano foro savo akhardol Jerihon, thaj dolde le e čora,
save uljarde lese šeja thaj marde le. Đele pese thaj ačhade le
opaš mule pašo drom. **31** Thaj slučajno gole dromesa nakhlo
nesavo jevrejsko svešteniko, thaj dikhlja le em crdijape lestar ki
aver rig thaj nakhlo. **32** Gija thaj o Levito e svešteniko sluga
kana avilo ke gova than avilo paše, dikhlja le thaj nakhlo. **33** A
nesavo Samarijanco avilo paše leste, dikhlja le pa pelo lese žal.
34 Thaj avilo koslja e manušese rane uljesa thaj moljasa, thaj
pačarda len, čuta le ke po her thaj inđarda le ani mehana, thaj
dikhlja pe leste. **35** Thaj theara đive kana lija te đal ikalda duj
grošura dija ko manuš kasi sasa i mehana, thaj phenda lese:
'Dik pe leste, thaj te trošisadan po but me ka počinav kana ka
irima.'” **36** “So den gođi akana?” Pučlja o Isus. “Tare kala trin
đene ko sikadilo lese thaj sasa pašutno kolese so dolde le e
čora?” **37** A učitelji e zakoneso phenda lese: “Okova savo čerda
milosrđe.” A o Isus vačarda lese: “Đa, thaj tu čher gija.” **38** A
kana đele premalo Jerusalem, o Isus thaj lese sikade avile ane
jekh gav, a jekh đuvli, akhardola Marta, dija len vika ane po
čher. **39** Thaj la sasa phen, akhardola Marija, savi bešli paše
pingre e Isusese thaj šunda leso vačaripe. **40** A i Marta dikhlja
po but ani buči em sar emlačhe te kandol le, thaj avili pašo Isus
thaj vačarda lese: “Rajo! Šukar li si kava so mi phen ačhada ma
korkora te kandav tut? Vačar lače te pomožil ma.” **41** A o Isus
vačarda lače: “Marto! Marto! Sikiri tut tut thaj trudi tut butese. **42**
A samo jekh trubul. I Marija ći phen birisada khanči šukar, te
šunol mo lafi savo ni ka lol pe latar.”

11 Kana o Isus molisajlo thaj kana ačhilo e molitvasa, jekh
tar lese sikade vačarda lese: “Rajo, sikav amen te moli
amen, sar o Jovane o Krstitelji so sikada pire sikaden.” **2** O Isus
vačarda lenđe: “Kana molin tumen, vačaren: 'Dade amareja
ko nebo, te svetilpe ćo alav, te avol ćo carstvo, te avol ćiro
manđipe ki phuv sar ko nebo, **3** Hamase so trubul amen de

amen svako đive, **4** Thaj oprosti amare grehura, sar amen so
oprosti okolenđe so čeren grehura premal amenđe! Thaj crde
amen taro iskušenje.'" **5** Thaj o Isus vačarda:"Den gođi sar bi
avola kana bi khoni tumendar đala ke po amal ki opaši rat, thaj
te roden mangro lestar, thaj te vačaren lese: 'Amala, dema trin
mangre, pa ka iriv tuće. **6** Golese kaj avilo taro drom mo amal
ke mande, thaj naj so te čhuvav angle leste.' **7** A vov andral te
phenol: 'Ačhav ma ko miro! Mo vudar si phanglo thaj me čhave
si manca ano than e pašljimaso, thaj našti uštav te dav tut!' **8**
Vačarav tumenđe: Ako ni uštilo golese kaj si leso amal, ka uštol
te dol le golese so si bilađutno thaj uporno." **9** Vačarav tumenđe:
"Manđen thaj ka dolpe tumenđe! Roden thaj ka aračhen! Maren
thaj ka putavol tumenđe! **10** Golese kaj savore save manđen,
dolpe lenđe, save roden aračhen, save maren, putardol lenđe.
11 Savo dad tumendar: kana bi o čhavo rodola mače, o dad dol
le ke gova than sape? **12** Il te manglja angro te dol le škorpija?
13 Kana tumen, bišukar manuša, đanen šukar buča te den
tumare čhaven, kobor pobut tumaro Dad taro nebo ka dol tumen
Duxo Sveto kolenđe save molin le?" **14** Jekh drom o Isus tradija
e benge taro manuš savo naštine te vačarol. Kana iklilo o beng
lestar vov lija te vačarol, thaj zadivime e manuša sesa. **15** A
nesave lendar vačarde: "E Veelzevulese zorasa savo si šerutno
e demonengo, tradol e demonen. **16** A avera iskušisade e Isuse
gija so rodije znako te dičhen dal si bićhaldo taro Dol. **17** Thaj o
Isus đanglja so den gođi thaj phenda lenđe: "Đi jekh carstvo
savo si ulado ka properol. Čher an savo naj sloga ka properol.
18 Gija i o beng te ulada pe korkoro pestar, sar ka ačhol leso
carstvo? Vačaren kaj e Veelzevulesa tradav e bengen. **19** Ako
me e Veelzevulese zorasa tradav e bengen, save zorasa traden
len tumare sikade? Thaj von korkore ka osudin tumen. **20**
Thaj ako me e Devlese zorasa tradav e bengen, onda avilo
tumende o carstvo e Devleso." **21** Thaj o Isus vačarda: "Kana
okova savo si zuralo manuš naoružilpe, thaj aračhol po čher,
leso barvalipe si šukar arakhado. **22** Al kana avol po zuralo
lestar, pobedil le thaj lol sa leso oružije ane savo pačaja, thaj
ulavol pirencar so lija taro slabo manuš. **23** Savo naj manca,
protiv mande si, thaj ko manca ni čidol, vov onda čhorol." **24**
Kana o bilačho duxo ikljol andaro manuš, đal ke thana kaj naj
khančhi te rodol than kaj šaj odmoril pe, thaj kana ni aračhol
than vačarol: "Te irima ano mo manuš kotar ikliljem." **25** Thaj
kana iril pe o melalo dux aračhol kaj si gova manuš sar čučo
čher savo si šulado thaj namestimo andral. **26** Tegani đal thaj
aračhol efta averen duhuren pobilačhe pestar, thaj aven andre
te bešen, thaj avol e manušese po bilačhe nego angleder." **27** A
kana gova vačarda o Isus, jekh đuvli savi šunda le dija vika
zurale: "Blagoslovimi i dej savi inđarda tut an po vođi, thaj dija
tut čuči!" **28** A o Isus vačarda: "Vađi po blagoslovime si kola
save šunen o Lafi e Devleso thaj čeren le." **29** Po but manuša
lije te čiden pe, a o Isus lija te vačarol lenđe: "Tumen e manuša
so živin ke kava vreme sen bilačhe manuša. Tumen roden o
znako, thaj ni ka dolpe tumenđe znako sem e čudura so čerde
pe e Jonase e prorokose. **30** Gova so sasa e Jonase, sasa
znako kaj o Dol bičhalda le e manušenđe save živisade ani
Niniva. Gija mancar so ka avol, ka avol znako kaj me o Čhavo e
Manušeso, o Dol bičhalda man kale manušenđe. **31** Ko đive
kana ka avol e Devleso sudo, i carica so angleder vladisada
e južnone phuvasa ka uštol thaj ka osudil manušen tar kava
bijandipe, golese kaj odural avili tare em palune phuva te šunol
e caro e Solomone savo sasa but mudro, a ake, kate si khoni
po baro taro Solomon, a tumen ni manđen te šunen le. **32** Ko
đive kana ka avol e Devleso sudo, e manuša so bešle ano
purano foro Niniva ka ušten i ka osudin kale manušen tar kava
bijandipe, golese kaj kajisajle kana o Jona sikada len, a ake
kate si khoni po baro taro Jona, a tumen ni pokajisaljen!" **33**
"Khoni ni phabarol i svetiljka pa te čhuvol la talo garado than, ni
talo čaro, nego čhuvol la ko than e svetiljkako te šaj dičhen o
svetlost okola so den ano čher. **34** Ćiri jakh si sar svetiljka e
telose. Ako gija ćiri jakh si sasti, sa ćo telo ka avol osvetlimo.
Ako si ćiri jakh bilačhi, ćo telo ka avol ani tama. **35** Golese vodi
redo ma gova svetlost sosi ane tute te avol tama. **36** Golese
ako si sa ćo telo osvetlimo thaj naj nisavo deo ani tama, ka avol
sa osvetlimo sar kana i svetiljka osvetlil tut." **37** Thaj kana o
Isus vačarola, jekh tare fariseja akharda le te hal mangro ke
leste. Thaj o Isus đelo ke leste thaj bešlo ki sinija. **38** A o farisej
čudisajlo kana dikhlja so o Isus bešlo a angleder golestar ni
thoda pe vasta anglo hape. **39** A o Rajo o Isus vačarda lese:
"Akana tumen e fariseja thoven od avral o tahtaj thaj o čaro, a
andral si pherde pohlepa thaj bilačhipe. **40** Bigođače! Naj li o
Dol kova savo čerda e manuše od andral thaj od avral? **41** A
kava si po šukar: den e čororenđe okova so isi tumen andre,
so halaneste garaven ane tahtaja em ane čare, thaj ka aven
thode od andral em od avral. **42** Pharo tumenđe e farisejenđe
so den dešto kotor tare začinura thaj taro sa o povrće, a ni
marin te čeren averenđe okova so si šukar thaj te manđen e
Devle. Trubul te den dešto kotor e Devlese, al ma te bistren te
čeren okova so pobut trubul. **43** Pharo tumenđe e farisejenđe!
So volin te bešen ke anglune thana ane sinagoge thaj kana
dičhen tumen e manuša, pherde poštujipe premal tumende,
te pozdravin tumen ke trgura. **44** Pharo tumenđe! Tumen sen
opasnost sar e neprimetna limora pe save e manuša uštaven a
ni đanen kaj uštaven len." **45** Phenda e Isusese nesavo učitelji
tare Mojsijaso zakono: "Učitelju, kava so phene i amen lađare!"
46 A o Isus vačarda lenđe: "Pharo i tumenđe e učitelja tare
Mojsijaso zakono! So čhuven pharipe but phare inđarimase,
a tumen tumaro naj ni manđen te crden te pomožin nekase.
47 Pharo tumenđe! So čeren limora e prorokurenđe, saven
tumare kuštika mudarde. **48** Golesa sikaven kaj odobrin gova so
čerde tumare kuštika: von mudarde len, a tumen vazden lenđe
limora. **49** Golese so o Dol an po mudrost vačarol tumendar:
"Ka bičhalav lenđe prorokuren thaj apostolen, a khonik lendar
ka mudarol len, a e dujtonen ka progonin. **50** Tumari generacija
ka avol banđi zako rat e prorokurengo savo thavdija taro čeripe
o sveto, **51** taro Aveljeso rat đi e Zaharijaso rat, savo mudardo
maškaro žrtveniko thaj o sveto than e Hrameso. Va, phenav
tumenđe, ka rodol pe tari tumari generacija." **52** Pharo tumenđe
učiteljuralen tare Mojsijaso zakono! Golese so garaden i klidi
taro đanglipe e Devlese carstvose. Korkore ni den andre ano
carstvo, a save manglje te den andre, tumen ni dijen len." **53** A
kana o Isus iklilo gothar, lije e učitelja tare Mojsijaso zakono thaj
e fariseja te holjavon thaj te pučen le but khanči, **54** thaj rodije
so te phenol sosa bi banđarena le posle.

12 Kana čidije pe but milja manuša, gači kaj lije te uštaven
jekh avere, o Isus angleder golestar lija te vačarol pe
sikadenđe: “Aračhen tumen taro kvasaco o farisejsko, so si
dujemujengo. **2** Golese kaj naj khanči garado so ni ka pučardol,
thaj sa so si garado ka šundol angle savorende. **3** Golese so
si vačardo ki tomina ka šundol ko svetlo, thaj sa so vačarden
čorale ane phangle sobe, ke krovura ka šundol! **4** Al vačarav
tumenđe amalalen, ma daran tare kola so šaj mudaren samo o
telo, golestar aver khanči našti čeren tumenđe! **5** Ka vačarav
tumenđe kastar te daran. Daran taro Dol savo šaj mudarol thaj
čhudol ani jag savi ni ačhol. Va, phenav tumenđe, Lestar daran!
(Geenna g1067) **6** Ni li bičhindon panđ čiriklja baše duj pare? Thaj
ni jekha ni zabistrol o Dol. **7** A tumenđe i tumare bala ko šoro si
đinde. Golese ma daran. Tumen sen po vredna tare pherdo
čiriklja. **8** Gija vačarav tumenđe: “Savo kate ki phuv priznajil kaj
pripadil manđe, le me, o Čhavo e Manušeso angle melekura
ka priznajiv. **9** A savo man čhudol ke kaja phuv me lestar ka
odreknima angle Devlese melekura. **10** Thaj savo vačarol protiv
mande, protiv o Čhavo e Manušeso ka oprostilpe lese, a savo
vačarol bilače taro Sveti Dux ni ka oprostilpe lese. **11** Thaj
kana ka anen tumen anglo sudo ke sinagoge thaj angle šerutne,
thaj anglo vlast ma daran sar thaj so ka vačaren il so ka phenen.
12 Golese kaj ka sikavol tumen o Dux Sveti ane gova časo
so trubul te vačaren.” **13** Thaj vačarda khoni tare manuša e
Isusese: “Učitelju, vačar me phralese te ulavol mancar okova
so ačhada amenđe amaro dad.” **14** Thaj o Isus vačarda lese:
“Manuša, ko man čuta sudija il delioc pe tumende?” **15** Thaj
vačarda savorenđe o Isus: “Dičhen thaj aračhen tumen tari
pohlepa. I sa gači barvalipe te avol manuše, leso đuvdipe ni avol
golestar so isi le.” **16** Thaj o Isus vačarda lenđe jekh paramič:
“Nesave barvale manušesi phuv bijanda but bijandipe. **17** 'Thaj
dija gođi ane peste vačarindoj: 'So ka čerav? Naj ane soste te
čidav e milajeso čidipe. **18** Thaj vačarda: 'Đanav! Ak kava ka
čerav! Ka rumiv me thana taro điv thaj ka čerav po bare, thaj
gothe ka čidav mo điv thaj sa mo šukaripe. **19** Thaj ka vačarav
korkoro manđe kaj isi man baro barvalipe bute beršenđe. Ka
šaj odmoriv, ka hav, ka pijav, ka veseli man!' **20** A o Dol lese
vačarda: 'Bigođaleja! Kaja rat ka lav ćo ođi tutar. Thaj kase ka
ačhol sa gova so čerdan buči?' **21** Gija si kolesa savo čidol
pese barvalipe ki phuv, a ni čidol barvalipe savo si šukar e
Devlese ane jakha.” **22** A o Isus pe sikadenđe phenda: “Golese
vačarav tumenđe: Ma daran za sa e đivesa tumare dal ka avol
tumen so te xan, ni tumare telose so ka uraven! **23** Golese
kaj si o đuvdipe po but taro hape thaj tumaro telo po but taro
urajipe. **24** Dičhen e gavranen! Sar ni sejin, ni ti čiden, save naj
len niti podrumo ni kaj čhuven o điv, thaj o Dol parvarol len, a
kozom sen tumen po vredna lendar? **25** A šaj li neko tumendar
golesa so brinil pe barol leso đuvdipe za jekh đive? **26** Kana
našti ni gova zala te čeren, sose brinin tumen zako sa aver? **27**
Dičhen e luluđa ki livada sar baron! Ni čeren buči, niti suven
pese šeja, a me phenav tumenđe kaj ni o caro o Solomon ane
pire barvale šeja naj sasa urado sar jekh lendar. **28** A ako o Dol
dol e čaraće gija lače šeja ko polje, savi si avđive, a theara
čhudol pe ani jag, dal ni ka brinil pe tumenđe vađi pobut? Sose
gači zala pačan? **29** A tumen ma brinin tumen isi tumen li so te
xan il so te pijen. Ma daran golese! **30** Gija čeren e manuša
save ni đanen e Devlese ke kava sveto. Tumaro Dad ano nebo
đanol kaj sa gova trubul tumenđe. **31** Nego roden o carstvo e
Devleso, thaj aver ka dodol pe tumenđe. **32** Ma daran, me cikne
bakre! Tumaro Dad gova manglja te dol tumen te aven ano
carstvo. **33** Bičinen so isi tumen thaj den e čororenđe! Čeren
tumenđe traste zake pare save ni phuravon thaj barvalipe ko
nebo savo ni ka ciknjol. Khoni nakašti avol odori te čorol tumaro
barvalipe thaj ni jekh moljco ni ka xal len. **34** Golese kaj si
tumaro barvalipe, gothe ka avol i tumaro ilo.” **35** Thaj o Isus
vačarda lenđe: “Aven spremna thaj urade zaki bući, thaj tumare
svetiljke te aven phabarde, **36** sar manuša save ađučaren pe
gospodare savo iril pe taro abav, te aven spremna te putren lese
kana resol thaj marol ko udar. **37** E sluge save si spremna thaj
ađučaren pe gospodare te iril pe, ka aven blagoslovime. Čače
vačarav tumenđe o gospodari korkoro ka uravol pe sar sluga,
thaj ka phenol lenđe te bešen thaj ka avol te kandol len thaj ka
dol len te xan. **38** O gospodari šaj ka avol ki opaši rat ili anglo
uštipe taro sojipe. Blagoslovime si e sluge save ađučaren. **39** A
kava đanen: kana bi đanola o čherutno ke savo časo ka avol o
čor, ne bi dola te avol leso čher phago. **40** Thaj tumen aven
spremna, golese so me o Čhavo e Manušeso ka avav kana ni
ka den gođi an savo časo.” **41** A o Petar pučlja e Isuse: “Rajo!
Vačare li amenđe e sikadenđe kaja paramič il savorenđe?” **42** A
o Isus vačarda lese: “Savo si pobožno thaj đanglo sluga kas
leso gospodari ka čhuvol upreder pe čherese sluge te dol len te
xan ko vreme? **43** Blagoslovimo si gova sluga kas o gospodari
kana avol aračhol le sar čerol gijate! **44** Čače vačarav tumenđe,
o gospodari pe po sa o barvalipe ka čhuvol e sluga. **45** Ako
vačarol o sluga ane po ilo: “O gospodari ni ka avol sigate” thaj
lol te marol avere slugen thaj e sluškinjen, thaj hal em pijol, thaj
matol. **46** O gospodari ka avol ano đive kana vov ni ađučarol,
thaj ano časo kana ni dol gođi, ka čhinol e sluga ke kotora,
thaj ka čhuvol le maškar okola save ni pačan ano Dol. **47** A
kova sluga savo đanglja so leso gospodari manđol, thaj naj
spremno, thaj ni čerda pal leso manglipe ka avol but mardo. **48**
A okova sluga savo ni đanglja e gospodaresi volja, a čerda
khanči sose ka avol mardo, ka marol pe le zala. Kase dija pe
but, but ka rodol pe lestar. Kase poverimo but, po but ka rodol
pe lestar. **49** Thaj o Isus vačarda: “Me aviljem te čhudav i jag
e sudosi ki phuv. So bi mangava te avol već phabardi! **50** Al
me trubul te krstima mučimasa, thaj but manđe pharo sa dok
ni čerdol gova! **51** Dal den gođi kaj me aviljem te anav mir ki
phuv? Na, me aviljem te anav ulajipe maškare manuša. **52**
Golese od akana ka aven ulade e čherutne: trin manuša ka
aven ke mingri rig, a protiv avera duj gola avera trin. **53** Ka uštol
o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, i dej protiv i čhej
thaj i čhej protiv i dej, i sasuj protiv i bori thaj i bori protiv piri
sasuj.” **54** Thaj o Isus vačarda e manušenđe: “Kana dičhen
kaj e kale oblakura čiden pe nakaro zapad tumen phenen: “Ka
dolpese bršind”, i gija avol. **55** Kana dičhen taro jug phurdol
vačaren: “Ka avol tatipe”, thaj gija avol. **56** Dujemujenđe! O
muj e phuvako thaj neboso pinđaren, a sar ni pinđaren akala
znakura so čerdon akana? **57** Tumen korkore trubul te đanen so
si šukar! **58** Te khoni tužil tumen zbog o dugo savo ni irisaden
thaj inđarol tumen ko sudo, odrumal miri tut lesa, te na vucil
tut ko sudo, golese so o sudija šaj osudil tut thaj te dol tut ke

piro manuš te phandol tut ano phanglipe. **59** A ako phandol tut
vačarav tuče: “Ni ka iklje gothar dok ni počine đi i paluni para.”

13 Ane gova vreme avile nesave manuša thaj vačarde
e Isusese kaj o Pilat o rimsko upravniko bičhalda te
mudaren nesave Galilejcuren. Thaj mudarde len dok prinosisade
kurbanen ano jerusalemsko Hram. **2** Thaj o Isus vačarda lenđe:
“Tumen li den gođi kaj gola Galilejcura so sesa mudarde si
po grešna tare avera Galilejcura? **3** Na! Phenav tumenđe, i
tumen gija ka mudardon ako ni irin tumen e Devlese. **4** Il, so
si kole dešohtonecar pe kaste pelo o toranj o Siloamsko thaj
mudarda len? Tumen li den gođi kaj von sesa po grešna tare
avera Jerusalimcura? **5** Na! Phenav tumenđe, i tumen gija
ka mudardon ako ni irin tumen e Devlese.” **6** O Isus vačarda
lenđe kaja paramič: “Jekhe manuše sasa smokva sadime an po
vinograd. Thaj avilo te dičhol dal anda bijandipe, al ni arakhlja
pe late khanči. **7** Tegani vačarda e manušese savo čerda buči
ko vinograd: “Ak trito berš sar avav thaj rodav bijandipe pi kaja
smokva, thaj ni arakhav. Čhin la! Sose te šučarol i phuv? **8** A
o manuš so čerol bući ko vinograd vačarda lese: “Barutneja!
Ačhav la vađi kava berš te honav paše late thaj te čhudav gunoj
paše late. **9** Šaj ka bijanol aver berš. Ako na, ka čhine la.” **10**
Thaj kana o Isus sikavola ani jekh sinagoga ko savato, **11** thaj
dik, sasa gothe jekh đuvli savi sasa banđarde dumesa thaj
sasa nasvali taro bilačho duxo dešohto berš, thaj naštine te
ačhol šukar. **12** Thaj kana dikhlja la, dija la vika o Isus thaj
phenda lače: “Đuvlije! Oslobodimi san tar ćo nasvalipe!” **13**
Thaj čuta pe late pe vasta. Thaj i đuvli sigate ispravisajli thaj
hvalisada e Devle. **14** A o vođa tari sinagoga holajlo but sose
o Isus sastarda ko savato, thaj vačarda e narodose: “Isi šov
đive ano kurko ke save šaj čerol pe buči! Aven ke gola đive te
sastardon, a na ko savato!” **15** A o Rajo o Isus tegani vačarda
lenđe: “Dujemujenđe! I tumen čeren buči ko savato. Tumen li ni
putren tumare guruve il e here tari balija, thaj ni inđaren le te
pijol paj? **16** A kala čheja tare Avraamesi kuštik sava o Sotona
phanglja ak dešohto berš, sose te na putrol pe ko savato?” **17** A
kana kava šunde lađajle savore save sesa protiv leste, a sa
aver narodo sesa bahtale baše sa e šukar buča o Isus so čerda.
18 A o Isus vačarda lenđe: “Savo si o carstvo e Devleso? Thaj
sosa te uporediv le? **19** Vov si sar seme e gorušicako, savo lol o
manuš thaj čhudol le ano po vrt. Thaj barol thaj čerdol baro kaš,
thaj e čiriklja avena te čeren pese thana kaj ka bešen pe leste.”
20 Thaj pale vačarda: “Savo si o carstvo e Devleso? Thaj sosa
te uporediv le? **21** Vov si sar kvasaco savo i đuvli dospil ani bari
vangla aresa, sa đi kaj ni šukljol. **22** Thaj o Isus, dok phirda
pe dromesa ano Jerusalim, nakhlo maškare forura thaj e gava
thaj sikavola e manušen. **23** Thaj khoni pučlja le: “Rajo, dal
samo zala ka aven spasime?” Thaj o Isus vačarda lenđe: **24**
“Trudin tumen te den ko tesno vudar e nebeskoneso, golese kaj
but đene ka manđen te den, al nakašti. **25** Kana o čherutno
phandol e vudara tar po čher, ka avol tumenđe but kasno. Ka
ačhen avral, ka čalaven ko vudar thaj ka phenen: 'Rajo! Putar
amenđe e vudara!' Thaj vov ka vačarol tumenđe: “Ni pinđarav
tumen katar sen. **26** Tegani ka vačaren: “Amen xaljam thaj
piljam tusa, thaj pe amare droma sikadan!” **27** A vov ka vačarol
lenđe: “Vačarav tumenđe: “Ni pinđarav tumen katar sen. Crden
tumen mandar save bilačhipe čeren. **28** Gothe ka roven thaj ka
aven but holjame, kana ka dičhen e Avraame e Isako thaj e
Jakove thaj sa e prorokuren ano carstvo e Devleso, a tumen ka
aven ikalde avral. **29** Thaj but đene ka aven taro istok, thaj taro
zapad thaj taro sever thaj taro jug thaj ka bešen ko astali ano
carstvo e Devleso. **30** Thaj dik, kola sosi akana anglal odori ka
aven empalal, a okola save si empalal odori ka aven embare.”
31 Ane gova đive avile nesave fariseja te phenen e Isusese: “Iklji
thaj đa akatar, golese so o caro o Irod manđol te mudarol tut!”
32 Thaj o Isus vačarda lenđe: “Đan thaj vačaren gole lisicaće:
“Ak ikalav e bengen thaj sastarav avđive thaj theara, a trito đive
ka završiv. **33** Avđive thaj theara thaj prektheara trubul te đav,
golese kaj o proroko našti mudardol avral taro Jerusalim. **34**
Jerusalime, Jerusalime, tu savo mudare e prorokuren thaj gađi
barencar okolen manušen saven o Dol bičhalda! Kozom droma
mangljem te garavav e čhavoren ćiren sar i khanji pe pujoren
tari pi phak, thaj ni mangljen! **35** Ak, ka avol tumaro čher pusto,
a me vačarav tumenđe: “Ni ka dičhen ma sa dok ni vačaren:
“Blagoslovimo si kova savo avol ano alav e Rajoso.” “

14 Thaj ke jekh savato o Isus đelo ko jekh šerutno e
farisejengo te hal mangro ke leste, thaj savore so sesa
gothe dikhlje an leste so ka čerol. **2** Thaj dik, avilo nesavo
manuš anglo Isus kase vasta em pingre šuvlile taro paj. **3** Thaj
o Isus pučlja e učiteljen taro Mojsijaso zakono thaj e farisejen:
“Premale Mojsijaso zakono šaj li te sastara ko savato il našti?”
4 Von khanči ni vačarde. Thaj o Isus dolda e nasvale manuše,
sastarda le thaj phenda lese kaj šaj đal. **5** Thaj vačarda lenđe:
“Savo tumendar ni ćerol bući ko savatno đive? Te perol ćo čhavo
il ćo guruv ano bunari ni li ka ikale le sigate ano savatno đive?”
6 Thaj ni sasa len so te phenen ke lese lafura. **7** Kana o Isus
dikhlja sa e manušen save avile te xan, sar roden pese šukar
thana kaj te bešen anglal, vov vačarda lenđe kaja paramič: **8**
“Kana akharen tumen ko abav, ma bešen ke lače anglune
thana. So ako si akhardo po baro manuš tutar? **9** Te okova
manuš so akharda tut te avol thaj te vačarol: 'De gova than
kalese.' Thaj ka lađare tut i ka crde tut ko bilo savo than savo
ačhilo savo si em palal. **10** Gija kana khoni akharol tut ko
abav, kana ave beš ko poslednjo than, te vačarol tuče kova
so akharda tut: “Amala! Arakhljam tuče po šukar than.” Tegani
ka aven tusa ko baripe kola save bešen tusa ko astali. **11**
Golese savo pes vazdol, ka peravol pe, a e perade ka aven
vazdime.” **12** Thaj o Isus vačarda okolese so akharda le: “Kana
de hamase il račako hape, ma akhar će amalen niti ćire phralen,
ni će familija, ni će barvalen pašečerutnen, golese so i von
tut ka den vika ko hape. **13** Gija kana čere abav, akhar e
čororen, e banđen, e langalen, e koren. **14** Len najlen sar te irin
tuče. Gija ka ave blagoslovimo, golese so o Dol ka nagradil
tut kana ka vazdol e pravednikuren taro meripe.” **15** A kana
kava šunda jekh tare manuša savo bešlo pašo astali vačarda e
Isusese: “Blagoslovimo si kova savo ka hal mangro ano carstvo
e Devleso!” **16** A o Isus vačarda lese: “Jekh manuš čerda baro
abav, thaj akharda pherdonen. **17** Thaj kana sasa o vreme e
hamaso, bičhalda pe sluga te vačarol pe akhardenđe: “Sa si
postavimo ko astali. Aven!” **18** Thaj savore lije te vačaren kaj
našti te aven, thaj jekh vačarda lese: “Čindem njiva, thaj đav te

dikhav savi si. Moliv tut vačar odori e manušese kaj golese našti te avav." **19** Thaj aver phenda: "Čindem panđ jarmura guruven thaj đav te probiv len sar orin. Moliv tut vačar odori e manušese kaj golese našti avav.' **20** Trito vačarda: 'Andem manđe romnja. Golese našti avav.' **21** Thaj avilo o sluga thaj phenda pe rajose so phende lese. O rajo holajlo thaj vačarda pe slugase: "Đa sigate ke droma e forose, thaj an akari e čororen, e banđen, e sakaten, thaj e koren." **22** Kana gova čerda vačarda o sluga pe rajose: "Čerdem sar so vačardan, thaj isi vađi thana." **23** A o rajo vačarda e slugase: 'Iklji ke droma thaj pale ograde thaj čhuv len te aven te pherdol o čher.' **24** Golese vačarav tumenđe kaj ni jekh okolendar anglunendar kas akhardem ni ka xal tare abaveso hape.'" **25** Đele e Isusesa but manuša. Vov irisajlo dikhlja len thaj vačarda lenđe: **26** Ako neko manđol te avol mo sikado, trubul te manđol po but man nego pe da em pe dade, pe romnja thaj pe čhaven, pe phralen, pe phejen, po but nego čak i po đuvdipe. Savo ni čerol gija našti avol mo sikado **27** Thaj ako khoni manđol te avol mo sikado, mora phiravol po krsto thaj te đal pale mande. **28** Thaj ko manđol te čerol kula na li angleder ka đinol kozom ka trubul lese, thaj ka dičhol šaj li te završil la? **29** Te čerda samo o temelji, thaj te ni ačhilo le pare te završil la, savore save ka dičhen gova ka maren muj lesa **30** thaj ka vačaren: "Kava manuš lija te vazdol i kula, thaj naštine sa čerol la.' **31** Il savo caro kana đal te marol pe avere carosa, a angleder golestar ni bešol i ni dičhol dal ka šaj pe deše miljenca te marol pe okolesa so inđarol pesa biš milje? **32** Thaj te našti, vov bičhalol manušen ko aver caro, dok si kava dur thaj molil le te mirin pe. **33** Gija akana khoni tumendar savo ni mučhol sa so isi le našti avol mo sikado. **34** Thaj o Isus vačarda: "O lon si šukar, a kana hasarol po londipe, sosa ka lonđarol pe? **35** Naj lačho e phuvaće niti gunojese, gijate čhudol pe avral. Šunen šukar so vačarav tumenđe!"

15 Thaj pašo Isus čidijepe pherdo carincura thaj but grešnikura te šunen le so sikavol. **2** A e fariseja thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono vačarena maškar peste: "Kava đal e grešnikurencar thaj hal lencar." **3** A o Isus vačarda lenđe kaja paramič: **4** "Ako e manuše isi šel bakre thaj jekh lendar hasardol, so vov ka ćerol? Ni li ka ačhavol e enjavardeš thaj enja ki pustinja thaj te đal te rodol gola jekha so hasajli sa dok ni aračhol la? **5** Thaj kana aračhol la, čhuvol la radosno ke po piko thaj inđarol la čhere. **6** Thaj kana avol čhere dol vika pe amalen thaj e pašutnen vačarindoj: 'Aven radosna mancar! Arakhljem me hasarde bakra!' **7** Vačarav tumenđe kaj savore ano nebo ka radujin pe po but bašo jekh grešniko savo iril pe e Devlese nego baše enjavardeš thaj enja čačutne savenđe ni trubul pokajipe.' **8** O Isus vačharda thaj kava: "Savi goja đuvli sava isi la deš rupune pare, i kana hasarol jekh rupuni parava, ni phabarol memeli, thaj ni šulavol o čher, thaj ni rodol šukar sa dok ni aračhol la? **9** Thaj kana aračhol la, akharol pe amalinjen thaj e pašečerutnjen: I phenol lenđe 'Radujin tumen mancar! Me arakhljem i rupuni parava so hasardem!' **10** Gija, vačarav tumenđe kaj i e melekura e Devlese ano nebo ka radujin pe jekhe grešnikose savo iril pe ko Dol." **11** Thaj o Isus vačarol: "Jekhe manuše sesa duj čhave. **12** Thaj o cikneder vačarda e dadese: 'Dade! Dema kobor si mingro taro amaro barvalipe savo preperol manđe.' Thaj o dad ulada lenđe o barvalipe. **13** Thaj pale nesavo đive, čidija o cikneder čhavo sa piro, đelo ani durutni phuv, odori xalja sa o barvalipe thaj živisada dilikane. **14** Thaj kana xalja sa e pare, sasa but baro bukhalipe ane goja phuv, thaj ni sasa le so te xal. **15** Thaj đelo ke jekh manuš thaj rodija bući, thaj gova manuš bičhalda le ane piro polje te aračhol e balen. **16** Thaj o čhavo sasa gija bokhalo kaj bi xala i gova so xan e bale, al khoni ni dija le ni gova. **17** Thaj kana avilo ane peste, vačarda: 'Kobor e bučarne ke mo dad isi len so te xan, a me kate merav bukhalo! **18** Ka đav manđe čhere, ke mo dad, pa ka vačarav lese: 'Dade, grešisadem angle tute thaj anglo Dol. **19** Našti te akhardivav ćiro čhavo. Lema sar jekhe tar ćire bučarne." **20** Tegani uštilo em đelo ke po dad. A kana sasa po dur tar po čher, dikhlja le leso dad, thaj pelo lese žal, thaj prastija lija le ani angali thaj čhumidija le. **21** A o čhavo vačarda lese: 'Dade, grešisadem angle tute thaj anglo Dol! Našti te akhardivav ćiro čhavo.' **22** A o dad phenda e slugenđe pirenđe: 'Ikalen emšukar fostano thaj uraven le, thaj den le angrustik ko va thaj pođipe ke pingre! **23** Thaj anen okole terne thule guruve činen le, te ha thaj te raduji amen. **24** Golese kaj mingro čhavo sasa mulo thaj irisajlo ko đuvdipe, sasa hasardo thaj akana arakhadilo!' Thaj lije te raduin pe. **25** A leso čhavo o phureder sasa ano polje, thaj kana avilo pašo čher šunda čhelipe thaj bašalipe. **26** Thaj dija vika jekhe sluga thaj pučlja le: 'Sosi gova?' **27** A vov vačarda lese: "Ćiro phral avilo, thaj ćo dad čhinda terne thule guruve, so dikhlja le đuvde thaj saste." **28** Thaj o phureder phral holajlo thaj ni manglja te avol andre. Tegani iklilo leso dad thaj molisada le te dol ano čher. **29** A vov vačarda pe dadese: 'Ak kandav tut sar robo gači berša, thaj nikad ni phagljem ćo lafi, thaj manđe ni jekh drom ni dijan ni buzore te radujima me amalencar. **30** A kana avilo ćo čhavo savo ćo barvalipe čhorda e kurvencar, čhindan lese terne thule guruve.' **31** A o dad vačarda lese: 'Mo čhavo! Kaj đav manca san, thaj sa mingro ćiro si. **32** Trubul te ave radosno thaj bahtalo, golese kaj ćo phral sasa mulo thaj irisajlo ko đuvdipe, sasa hasardo thaj arakhadilo."

16 O Isus vačarda kaja paramič pe sikadenđe: "Jekhe barvale manuše sasa jekh upravitelji savo vodila leso barvalipe, savese phende kaj xalja leso barvalipe." **2** Thaj akharda le o barvalo thaj vačarda e upraviteljese: "So šunav kava tutar? Sikav manđe o đinipe tar ći buči pe mo barvalipe, golese kaj našti pe mo barvalipe te ave upravitelji." **3** A o upravitelji vačarda ane peste: 'So ka čerav? O barvalo barutno mingro ka lol mandar i buči. Te honav našti. Te mangav lađo manđe. **4** Đanav so ka čerav! Kana ka čerav sa gova ka manđen ma savore ane pire čhera kana ka ačhav bizi buči.' **5** Thaj dija vika sa kolen save sesa lese barutnese borči thaj pučlja e prvone: 'Kobor san borči me barutnese e barvalese?' **6** A vov phenda: 'Šel bačve taro maslinsko ulje'.' Thaj vačarda lese o upravitelji: 'An o lil ćiro thaj sigate le thaj pisi pinda.' **7** A pale gova e dujtone pučlja: 'Kobor san borči?' A vov vačarda: 'Šel mere điv.' Thaj vačarda lese: 'Le ćiro lil thaj pisi ohtovardeš.' **8** Thaj o barvalo hvalisada pe bičačutne upravitelje, kobor si đanglo so gija čerda. Golese kaj e čhave tar kava sveto si po snalažljiva ane buča slična e manušencar save si sar von, nego e čhave e svetlose. **(aiōn g165)** **9** Thaj me vačarav tumenđe: so isi tumen barvalipe kale

svetoso den averenđe te čeren tumenđe amalen. Kana ni ka
avol tumenđe više korisno o barvalipe kale svetoso, ka aven
primime ane čhera sa e đivesenđe ano nebo. **(aiōnios g166)** **10**
Savo si verno ane cikne buča vov ka avol ke po bare buča
verno, thaj ko naj verno ano cikne buča, ane po bare buča ni
ka avol verno. **11** Gijate te naj sen verna ane kale svetoso
barvalipe, ko ka dol tumen nebesko barvalipe? **12** Thaj ako
ane avereso barvalipe naj san verno, ko ka dol tumen tumaro?
13 Nisavo sluga našti kandol tar jekh drom dujen barutnen. Il
jekhe ni ka manđe, a e dujtone ka manđe, il jekhe ka šune, a e
dujtone ni ka šune. Našti kanden e Devle thaj o barvalipe." **14** A
kava so šunde e fariseja, save sesa pohlepna parenđe, marde
muj e Isusesa. **15** Thaj o Isus phenda lenđe: "Tumen čeren
tumen pravedna angle manuša, al o Dol đanol tumare ile. So
si baro ane manušenđe jakha, ane Devlese jakha si gadno.
16 O Isus vačarda: "Sikljona sa e Mojsijaso zakono thaj e lila
save pisade e prorokura, sa đi kaj o Jovane o krstitelji ni avilo.
Od teg vačara o Lačho lafi taro carstvo e Devleso, thaj phena
savorenđe te den ane leste. **17** Al gova ni značil kaj o Zakono
više ni vredil, golese so po loče si te načhen o nebo thaj i
phuv nego nesavo slovo andar o zakono te perol. **18** Sar savo
mučhol pe romnja thaj lol avera, preljuba čerol, savo lol ačhade
đuvlja, preljuba čerol." **19** O Isus vačarda vađi jekh paramič:
"Nesavo manuš sasa barvalo, savo urado sasa ane barvale
šeja, thaj živisada ano barvalipe xalja thaj pilja sa e đivesa. **20** A
sasa jekh čororo, leso alav sasa Lazar, savo pašljola angle
leso vudar phumbalo. **21** Thaj čeznila te čaljol e troškendar so
perena tare barvaleso astali, thaj e đukle avena thaj čarena e
phumba lese. **22** A kana mulo o čororo, e melekura inđarde
le ani angali e Avraamese. Thaj posle thaj i o barvalo mulo,
thaj prahosade le. **23** Thaj o barvalo sasa ano than kaj sesa
e mule ane muke thaj vazdija pe jakha thaj odural dikhlja e
Lazare ani angali e Avraamese. **(Hadēs g86)** **24** Thaj dija vika:
'Dade Avraame! Dik pe mande thaj bičhal e Lazare te čhuvol po
naj ano paj, te šudarol mi čhib, golese kaj mučima ane kaja
jag.' **25** O Avraam vačarda lese: "Čhaveja! Detu gođi kaj ane ćo
đuvdipe sa sasatu šukar, a e Lazare sa bilačhipe, thaj akana
lese kate šukar, a tu muči tut. **26** Thaj prekale sa gova maškare
amende si bari provalija. Kola save manđen te načhen katar
odoring tumende, našti, ni gothar amende te načhen." **27** Tegani
vačarda: 'Moliv tut, dade Avraame, te bičhale e Lazare ano čher
me dadeso. **28** Golese kaj isi man panđ phrala. Nek vačarol
lenđe te ne bi i von avena ke kava than e mučimaso.' **29** Thaj
vačarda lese o Avraam: 'Len isi okova so pisada o Mojsija thaj e
prorokura. Len nek šunen.' **30** A vov vačarda lese: 'Na, dade
Avraame! Te avilo lenđe neko tare mule ka pokajin pe.' **31** A o
Avraam vačarda lese: 'Te ni šunde e Mojsija thaj e prorokuren,
ni ka šunen ni te uštilo neko tare mule.'"

17 A o Isus e sikadenđe vačarda: "O iskušenje mora te avol,
al pharo okole manušese prekal kaste avol o iskušenje.
2 Pošukar ka avol lese te umlavol pe e baresa tari vodenica,
thaj te čhudol pe ano more, nego te navodil ko greh jekhe tare
kala cikne. **3** Aračhen tumen!" Te čerda bilačhipe ćo phral o
pobožno, vačar lese kaj gova naj šukar, pa ako pokajil pe,
oprosti lese. **4** Thaj ako efta droma ko đive grešil premal tute,
thaj efta droma avol tute thaj vačarol: "Kajima", oprosti lese. **5**
Thaj vačarde e apostolura e Rajose: "Pher amen pačaimasa." **6**
A o Rajo vačarda: "Kana bi avola tumen pačaipe gači cikno
sar e gorušicako seme, bi vačarena kale dudinkaće: 'Ikal tut
taro koreno thaj sadi tut ano more!' Ka šunola tumen. **7** Savo
tumendar ka phenol pe slugase, savo honol i phuv il aračhol e
bakren, kana iril pe andaro polje: 'Av akari, beš te ha mangro!'?
Na, nijekh tumendar. **8** Mesto gova ka vačaren: 'Čer manđe te
hav! Čhuv tuče i kecelja thaj kande ma dok hav thaj pijav! A
pale gova šaj i tu te ha thaj te pije.' **9** E slugase ni zahvalil pe o
barutno, golese so si gova lesi bući. **10** Gija i tumen kana šunen
e Devle vačaren: 'Naj sam vredna hvalaće. Samo sam sluga
save čera amari bući.'" **11** Thaj kana đele ano Jerusalim, o Isus
nakhlo maškari granica ki phuv Samarija thaj i phuv Galileja. **12**
Thaj kana dija ane jekh foro, arakhlje le deš phumbale (gubavci),
save ačhena dur. **13** Thaj vazdije po glaso vačarindoj: "Isuse,
Rajo! Smiluji tut pe amende!" **14** Kana o Isus dikhlja len vačarda:
"Đan thaj sikaven tumen e sveštenikurenđe." I gija phirindoj
sastile. **15** A jekh lendar dikhlja kaj sastilo, irisajlo thaj hvalisada
e Devle andaro sa o glaso. **16** Thaj pelo angle Isusese pingre,
thaj zahvalisajlo. Thaj gova sasa Samarićano. **17** A o Isus pučlja
le: "Na li sastiljen deš đene? Kaj si kola enja? **18** Sar maškar
lende ni arakhlja pe nijekh te iril pe te zahvalil e Devlese, nego
samo kava manuš andari aver phuv?" **19** Thaj vačarda lese:
"Ušti thaj đa! Sastarda tut ćo pačaipe ane mande." **20** Pučlje e
Isuse e fariseja: "Kana ka avol o carstvo e Devleso?" A o Isus
vačarda lenđe: "O carstvo e Devleso ni ka avol te dičhol pe
jakhencar. **21** Ni ka vačarol pe: 'Aktalo kate si!, il: 'Odori si!'
O carstvo e Devleso si maškar tumende." **22** A e sikadenđe
phenda: "Ka avol o vreme kana ka manđen te dičhen ma barem
jekh đive kana me, o Čhavo e Manušeso, ka vladiv sar caro, al
nakašti. **23** E manuša ka vačaren tumenđe: "Ak kate si!, il: "Ek
odoring! Al ma ikljen, thaj ma prasten te roden ma. **24** Golese
so me o Čhavo e Manušeso kana ka avav sar i munja so strefil
andaro nebo, thaj ka svetliv sa so si talo nebo." **25** Al angleder
trubul but te avav mučimo, thaj kala kuštika mora čhuden ma
pestar. **26** Thaj sar sasa ano vreme e Nojaso gija i ka avol ane
đivesa kana me o Čhavo e Manušeso ka avav. **27** Halje, pilje,
lijepe, dijepe đi kova đive đi kana o Noj dija ani barka, thaj
avilo o baro paj thaj tasile sa okola save ni sesa ani barka. **28**
Gija sasa i ane Loteso vreme kana sasa vov đuvdo. E manuša
ano foro i Sodoma halje pilje, činde, bičinde, sadisade, vazdije
čhera. **29** A o đive kana iklilo o Lot andari Sodoma, čalada i jag
thaj pele žuta bara save phabon taro nebo thaj mudarda sa
okolen so ačhile ano foro. **30** Gija tar jekh drom kana ka avav
me o Čhavo e Manušeso. **31** Ane gova đive savo ka avol ko
krovo, a lese šeja ano čher andre, ma te uljol te lol len! Savo si
ano polje, ma te iril pe ano foro pal pe šeja. **32** Den tumen gođi
sar muli e Lotesi romni! **33** Golese savo dičhol te aračhol po
đuvdipe, ka hasarol le, a ko hasarol po đuvdipe, ka aračhol le.
34 Vačarav tumenđe, ane goja rat kana ka avav, tare duj manuša
save pašljon ko than e pašljimaso, jekh ka lol pe, a dujto ka
ačhol ko than e pašljimaso. **35** Tare duj đuvlja save meljin ano
mlin, jekha ka lol pe, a i dujto ka ačhol. **36** Duj ka aven ki njiva,
jekh ka lol pe, dujto ka ačhol." **37** Thaj e sikade pučlje e Isuse:
"A kaj gova, Rajo?" A vov vačarda lenđe kaja paramič: "Kaj si
mulikano, odori čiden pe e čiriklja save xan mulikano mas."

18 O Isus vačarda pe sikadenđe paramič te sikavol len sar
trubul te molin pe thaj te ačhen ane gova. **2** Vačarda:
“Ane jekh foro sasa jekh sudija savo ni darajlo e Devlestar thaj
ni marisada e manušenđe. **3** Ane gova foro sasa jekh romni
savako rom mulo thaj avola stalno leste thaj vačarola: 'Dema
pravda angle kova savo tužil man!' **4** Vov jekh vreme ni manglja
te pomožil laće, al kana nakhlo nesavo vreme vačarda korkoro
pese: 'I ako ni darav taro Dol, thaj ni mariv e manušenđe, ka
pomoživ laće. **5** Ka braniv kala udovica golese so avol but
droma ke mande, te ma avol te dosadil man!' **6** Tegani vačarda
o Rajo o Isus: “Šunen so vačarda o bičačutno sudija!” **7** A so ka
čerol o Dol? Ni li ka branil okolen kas vov birisada save vapin
lese rat em đive? Vov li ka ačhavol len te ađučaren? **8** Vačarav
tumenđe, kaj ka aračhol len. Al me o Čhavo e Manušeso kana
ka avav ki phuv ka arakhav li gasavo pačaipe?” **9** Teg o Isus
vačarda jekh paramič okolenđe save dije gođi pese kaj si
čačutne, thaj korkore pes dikhlje po baren averendar: **10** “Duj
manuša đele ano Hram te molin pe e Devlese: jekh fariseji, a
dujto carinco. **11** O farisejo ačhilo thaj molisada pestar: 'Devla!
Hvaliv tut kaj najsem sar kala avera manuša: čora, bičačutne,
preljubnikura il sar kava o carinco. **12** Postiv duj droma ko kurko,
dav tu dešto kotor tare sa so isi man.” **13** A o carinco odural
ačhilo, ni manglja ni pe jakha te vazdol ano nebo, thaj čalada
pe ano kolin te sikavol kobor lese pharo thaj vačarda: 'Devla,
av milostivno pe mande grešnikose!' **14** Vačarav tumenđe: o
carinco đelo čhere opravdimo anglo Dol, a na kava o farisejo.
Golese savo pes vazdol, ka peravol pe, a e perade ka aven
vazdime.” **15** Ande anglo Isus thaj e cikne čhavoren te čhuvol
pe vasta pe lende thaj te blagoslovil len. A kana dikhlje gova e
sikade vačarde lenđe te ni čeren gova. **16** A o Isus vačarda pe
sikadenđe: “Mučhen e čhavoren ke mande thaj ma ačhaven
len, golese so gasavenđe preperol o carstvo e Devleso! **17**
Čače vačarav tumenđe, savo ni primil o carstvo e Devleso
sar čhavoro, ni ka dol ane leste!” **18** Thaj pučlja e Isuse jekh
šerutno: “Učitelju šukareja, so te čerav te avol ma đuvdipe bizo
meripe?” **(aiōnios g166)** **19** A o Isus phenda lese: “Sose akhare
man šukareja? Khoni naj šukar samo o Dol. **20** E Devlese
zapovestura đane: 'Ma čher preljuba', 'Ma mudar', 'Ma čor', 'Ma
svedoči hohavne', 'Poštuji će dade thaj će da!'” **21** A o šerutno
vačarda: “Sa kava čerdem taro mo ternipe.” **22** A kana šunda
kava o Isus vačarda lese: “Vađi jekh trubul tut: bičin sa so isi tut
thaj de e čororenđe, thaj ka avol tu blago ko nebo. Thaj posle
ava pale mande!” **23** A kana gova šunda sasa bibahtalo, golese
kaj sasa but barvalo i ni manglja te bičinol sa. **24** A kana dikhlja
le o Isus kaj sasa bibahtalo, vačarda: “Kobor si pharo te đal pe
ano carstvo e Devleso kolenđe so si barvale! **25** Poločhe e
kamilaće te načhol maškare kana e suvaće nego o barvalo te
dol ano carstvo e Devleso!” **26** A kola save šunde le, puchlje le:
“A ko šaj te spasil pe?” **27** A o Isus vačarda: “So o manuš dol
gođi kaj našti čerol, o Dol šaj čerol.” **28** Thaj o Petar phenda:
“Ak, amen sa ačhadam amaro thaj pale tute đa.” **29** A o Isus
vačarda lenđe: “Čače vačarav tumenđe: 'Sa jekh savo ačhada
po čher, il e romnja, il e phralen, il e dade thaj pe deja, il e
čhaven bašo carstvo e Devleso **30** ka primil akana po but ke
akava sveto okolestar so ačhada thaj ka primil đuvdipe bizo
meripe ko sveto savo avol.” **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Čidija
o Isus e dešudujen apostoluren thaj vačarda lenđe: “Ake đa
upre ano Jerusalim. Odori ka čerdol sa okova so e prorokura
pisisade ano Sveto lil mandar taro Čhavo e Manušeso. **32** Kaj
ka den ma ke manuša save ni đanen e Devlese, thaj ka maren
muj mancar, ka lađaren ma thaj ka čhungaren ma. **33** Thaj ka
šibin ma thaj ka mudaren ma a o trito đive ka uštav tare mule.”
34 Thaj e sikade khanči ni haljarde tar gova so vačarda o Isus.
O značenje tar kala lafura sasa lendar garado thaj ni đanglje so
sasa lenđe vačardo. **35** A kana o Isus reslo pašo foro Jerihon,
jekh koro manuš savo bešindoj mangljarola ko drom. **36** Thaj
kana o koro šunda kaj pherdo manuša načhen, pučlja: “So si
gova?” **37** Thaj vačarde lese kaj načhol o Isus taro foro Nazaret.
38 Thaj o koro dija vika: “Isuse, Čhaveja e Davideso, smiluji
tut pe mande.” **39** Thaj nesave manuša save đele anglo Isus
phende lese te na dol vika gači, thaj vov pozurale dija vika:
“Čhaveja e Davideso, smiluji tut pe mande!” **40** O Isus šunda le
thaj ačhilo thaj vačarda te anen e kore manuše paše leste. Kana
ande le pučlja le o Isus: **41** “So manđe te čerav tuče?” A vov
vačarda: “Rajo! Mangav te dikhav!” **42** A o Isus phenda lese:
“Ćo pačaipe sastarda tut. Ake, dikh!” **43** Thaj sigate dikhlja, đelo
palo Isus thaj hvalisada e Devle. Thaj savore save dikhlje kava
hvalisade e Devle.

19 Thaj kana dija o Isus ano foro Jerihon, dok nakhlo gothar,
2 avilo nesavo manuš so akhardola Zakej, savo sasa
šerutno e carincurengo, thaj sasa barvalo. **3** Thaj manglja te
dičhol e Isuse, te dičhol ko si vov, thaj naštine tare but manuša,
golese kaj o Zakej sasa cikno. **4** Thaj prastaja po anglal, uštilo
pi divljo smokva te dičhol le, golese kaj đanglja kaj o Isus ka
načhol gothar. **5** Thaj kana avilo o Isus ke gova than, dikhlja
le upre, thaj vačarda lese: “Zakej! Ulji sigate! Avđive trubul te
avav gosto ane ćo čher.” **6** Thaj o Zakej sigate ulilo taro kaš,
thaj anda le an po čher radosno. **7** Thaj savore, kana dikhlje
kava, vačarde maškar peste kaj ne bi trubula te avol ano čher e
grešnikose. **8** A o Zakej ačhilo thaj vačarda e Rajose: “Rajo!
Ak opaš mo barvalipe ka dav e čororenđe, thaj ako nekas
phabardem ka iriv lese štar droma po but.” **9** A o Isus vačarda
lese: “Avilo avđive spasenje kale čherese, golese kaj si i kava
čhavo e Avraameso! **10** Golese kaj me o Čhavo e Manušeso
aviljem te rodav thaj te spasiv so si hasardo.” **11** But manuša
gova šunde thaj o Isus vačarda lenđe jekh paramič, golese kaj
sesa pašo Jerusalim, thaj dije gođi kaj akana ka avol o carstvo
e Devleso. **12** Thaj o Isus vačarda gijate: “Jekh manuš tari
prešundi familija đelo ani durutni phuv te postavin le zako caro,
thaj te iril pe. **13** Angleder so đelo akharda dešen piren slugen
thaj dija len po opaši kila rupuno, thaj vačarda lenđe: 'Trgujin sa
đi kaj ni avav.' **14** A e manuša tar lesi phuv mrzisade le thaj
bičhalde pe manušen te vačaren e po bare carose: 'Ni manga
vov te caruil pe amende.' **15** Thaj kana irisajlo sar caro, vačarda
te akharen okolen slugen kase dija e rupune, te dičhol so čerde.
16 Tegani avilo o angluno thaj vačarda: 'Barutneja! Čerdem deš
droma po but nego so dijan ma.' **17** Thaj vačarda lese o caro:
'But šukar. Tu san šukar sluga! Kana sana manđe šukar ko
cikno ak dav tut te ave pe deš forura embaro.' **18** Thaj avilo
o dujto thaj vačarda: 'Barutneja! Čerdem panđ droma po but
nego so dijan ma.' **19** O caro vačarda: 'Šukar! Tu av embaro

pe panđ forura.' **20** O trito avilo thaj vačarda: 'Barutneja! Ake
ćo rupunipe. Garadem le ano kotor e šejengo **21** golese kaj
daraljem tutar. Golese kaj san zuralo manuš. Le so naj ćiro, thaj
čide so ni sejisadan.' **22** A o caro vačarda lese: 'Pal će lafura ka
sudiv tut, bilačheja slugo! Đangljan kaj sem zuralo manuš, kaj
lav okova so naj mingro, thaj čidav so ni sijisadem? **23** Pa sose
ni dijan mo rupuno e trgovcurenđe, thaj me kana ka avav ka
čidav gova kamatencar?' **24** Thaj vačarda averenđe so ačhile
angle leste: 'Len gova rupunipe lestar thaj den le okolese so isi
le panđ kile rupune.' **25** Thaj vačarde lese: 'Barutneja! Le isi
le panđ kile rupuno.' **26** A o caro vačarda lenđe: 'Golese kaj
vačarav tumenđe kole so isi ka dolpe lese, a kole so naj ka lol
pe lestar i okova zala so isi le. **27** A kolen me dušmajen, save ni
manglje te avav lengo caro pe lende, anen len akari, thaj čhinen
len angle mande.'" **28** Thaj kana vačarda lenđe gova o Isus
đelo anglal, thaj đelo upre ano foro Jerusalim. **29** Kana avile
pašo gav Vitfaga thaj o gav Vitanija pašo brego savo akhardola
Maslinsko, bičhalda pe dujen sikaden. **30** Thaj vačarda lenđe:
"Đan ane gova gav angle tumende, thaj ka aračhen cikne here
phanglo pe savo nijekh manuš ni uklilo. Putren le thaj anen le.
31 Thaj ako khoni pučol tumen: 'Sose putren le?', gija vačaren
lese: 'E Rajose trubul.'" **32** Kana đele, arakhlje sar so vačarda
lenđe o Isus. **33** A kana putarde e cikne here pučlje len e
manuša kaso sasa o cikno her: "Sose putren e cikne here?"
34 A von vačarde: "E Rajose trubul." **35** Thaj ande le ko Isus,
thaj čhute pe fostanura po cikno her, thaj bešljarde e Isuse pe
leste. **36** Thaj kana đelo o Isus nakaro Jerusalim, e manuša
čute pe fostanura ko drom te den čast e Isusese. **37** Kana avilo
pašo than kaj počnil o brego o Maslinsko, lije but sikade te
raduin pe thaj te hvalin e Devle tare sa o glaso baše čudesura
so dikhlje. **38** Vačarde: "Blagoslovimo o caro savo avol ano
alav e Rajoso! Mir ko nebo thaj slava e Devlese ko učipe!" **39**
Thaj nesave fariseja save sesa maškare manuša vačarde lese:
"Učitelju! Vačar će sikadenđe te na phenen gova!" **40** Thaj o
Isus vačarda lenđe: "Phenav tumenđe, ako von ni vačaren, e
bara ka vačaren!" **41** Thaj kana avilo o Isus pašo Jerusalim
dikhlja o foro thaj ruja lese. **42** Vačarda: "O, so bi mangava i tu
avđive te đane so ka anol će mir! Akana si kasno i o mir garado
tutar. **43** Golese kaj ka aven e đivesa kana e dušmanura ka
vazden tuće bare duvara, ka opkolin tut thaj ka čičiden tut tare
sa e riga. **44** Ka peraven tut thaj ka mudaren kolen save bešen
ane tute. Thaj ni ka ačhaven nijekh bar ko leso than, golese
kaj ni đangljan o vreme kana avilo tute o Dol." **45** Thaj kana
dija ano Hramo o Isus lija te tradol okolen save bičinena ane
leste. **46** Vačarda: "Ano Sveto Lil ačhol: 'Mo čher ka avol čher e
molitvako', a tumen čerden le 'čher kaj garaven pe e čora'."
47 Thaj o Isus sikada ano Hram sa jekh đive. Thaj e šerutne
e sveštenikurenđe, e učitelja tare Mojsijaso zakono katane e
manušenđe šerutnencar dikhlje sar te mudaren e Isuse. **48** Al ni
arakhlje so te čeren lese, golese kaj sa e manuša đana pale
leste, thaj šunde sa lese lafura.

20 Jekh đive kana o Isus ano Hramo sikada e manušen
thaj vačarda o Lačho Lafi, avile e šerutne sveštenikura, e
učitelja tare Mojsijaso zakono, thaj e phuredera. **2** Thaj pučlje
le: "Vačar amenđe kotar tuće pravo kava te čere? Ko dija tut
kava pravo?" **3** A o Isus vačarda lenđe: "I me tumen ka pučav.
Vačaren manđe: **4** O Dol li vačarda e Jovanese te krstil e
manušen, il e manuša vačarde lese gova te čerol?" **5** Thaj von
vačarde maškar peste: "Te vačardam kaj si taro Dol, ka vačarol
sose ni pačajam e Jovane. **6** A te vačardam kaj si tare manuša,
savore ka čhuden bara pe amende, golese kaj savore pačaje
kaj o Jovane o krstitelji sasa proroko." **7** Thaj von vačarde e
Isusese: "Ni đana ko dija pravo e Jovane te krstil." **8** A o Isus
vačarda lenđe: "Ni me ni ka vačarav tumenđe kotar manđe kava
pravo." **9** Thaj o Isus lija te vačarol kaja paramič: "Jekh manuš
sadisada drakha ane reza, thaj iznajmisada e manušenđe i phuv
te čeren buči gothe, a vov đelo ko foro te bešol pherdo berša.
10 Thaj kana barili i drakh, bičhalda pe sluga ke gola manuša te
čiden o kotor taro bijandipe e drakhako so lese preperol. A e
manuša save čerde buči ki drakh marde le, thaj bičhalde le čuče
vastencar. **11** Thaj bičhalda avere sluga, a i gole marde thaj
lađarde thaj bičhalde le čuče vastencar. **12** Thaj bičhalda tritone;
a le ratvarde le, thaj tradije le. **13** Tegani o manuš kasi sasa i
drakh vačarda: "So te čerav? Te bičhalav me mangle čhave,
šaj le ka poštujin." **14** A e manuša save čerde buči ki drakh
kana dikhlje lese čhave, vačarde jekh averese: 'Kava si leso
čhavo. Aven te mudara le te ačhol gova amenđe so si leso!' **15**
Thaj ikalde le avral tare drakha thaj mudarde le. So den gođi
so ka čerol o manuš so si lesi drak kale manušenđe kana ka
šunol so čerde? **16** Ka avol thaj sa ka mudarol e bučarnen,
thaj i drakh ka iznajmil averenđe." A kala save šunde vačarde
e Isuse: "Ma te dol o Dol gova te avol!" **17** A o Isus dikhlja
ane lende thaj vačarda: "A so ačhol ano Sveto Lil: 'O bar so
čhudije e manuša save vazden e duvara čerdilo em glavno bar
taro ugao?' **18** Savo perol pe gova bar, o bar ka phađol le ke
kotora, a ako perol gova bar pe nekaste ka mudarol le." **19** Thaj
dikhlje e šerutne e sveštenikurenđe thaj e učitelja tare Mojsijaso
zakono ane gova časo te vazden po va pe leste, al darajle
tare but manuša, golese kaj haljarde kaj o Isus kaja paramič
vačarol lendar. **20** E učitelja tare Mojsijaso zakono thaj e šerutne
sveštenikura dikhlje po Isus thaj bičhalde ke leste špijunuren,
save čerde pe čačutne, te bi dolen e Isuse kaj vačarol khanči
bilače te bi dena le ko rimsko upravitelji. **21** Thaj pučlje e Isuse:
"Učitelju! Đana kaj šukar vačare thaj sikave, thaj ni diče ko
si ko, nego čače sikave o drom e Devleso. **22** Vačar amenđe
trubul li te da o porezi e carose il na?" **23** A o Isus dikhlja lengo
lukavstvo thaj vačarda lenđe: **24** "Sikaven manđe jekh rupuni
para savesa počinen o porezi. Kaso muj si kate ke pare thaj
kaso alav?" A von savore vačarde: "E caroso." **25** A vov vačarda
lenđe: "Den so si e caroso e carose, a so si e Devleso den
e Devlese." **26** Thaj naštine te aračhen khanči bilače ane
lese lafura angle manuša, thaj divisajle bašo leso vačaripe,
thaj khanči ni vačarde. **27** Gija avile nesave sadukejura save
vačarena kaj khoni ni ka uštol tare mule, thaj pučhlje e Isuse: **28**
"Učitelju! O Mojsije amenđe dija zakono kana merol nekaso
phral, thaj ačhavol romnja a ni sasa len čhave. Gova manuš
trubul te lol pe phralese romnja te šaj bijanol čhave savese ka
preperol sa o barvalipe e muleso thaj te phiravol leso alav. **29**
Sesa efta phrala, a angluno lija romnja thaj mulo bize čhave, **30**
thaj o dujto lija la, thaj vov mulo, **31** thaj o trito lija la, i gija so
efta. Thaj ni ačhade čhaven pal peste, thaj savore mule. **32**
Thaj empalal muli i romni. **33** Kana ka ušten e mule, kasi romni

ka avol golese kaj sasa so eftanenđi romni? **34** “Thaj o Isus
vačarda lenđe: “Manuša kale svetose len pe thaj den pe. **(aiōn**
g165) **35** A okolen saven o Dol dičhol sar dostojna te ušten tare
mule, thaj ka aven đuvde an kova sveto savo avol, ni ka len pe
thaj ni ka den pe. **(aiōn g165)** **36** Golese kaj nakašti ni meren,
golese kaj ka aven sar melekura. Von si e Devlese čhave,
golese so o Dol ka vazdol len tare mule. **37** A kaj e mule ka
ušten, thaj i o Mojsije vačarda ando Sveto Lil so pisil taro grmo
savo phabol. Gothe vov e Rajo dol vika sar Devle e Avraameso
thaj Devle e Isakoso thaj Devle e Jakoveso. **38** A o Dol naj Dol
e mulengo nego e đuvdengo, golese so si lese savore đuvde.”
39 A nesave učitelja tare Mojsijaso zakono vačarde e Isusese:
“Učitelju! Šukar vačardan.” **40** Darajle thaj khoni ni tromaja te
pučol le khanči. **41** Thaj o Isus pučlja len: “Sar gova šaj vačaren
kaj si o Hristos čhavo e caroso e Davideso? **42** Kana korkoro o
David vačarol ane po psalmo savo ačhol ano Sveto Lil: 'Vačarda
o Rajo e Rajose mingrese: “Beš ko počasno than paše mande
43 đi kaj ni pašljarav e dušmanen ćiren.'” **44** O David akharda e
Hriste Rajo, pa sar šajine te avol leso čhavo?” **45** Thaj angle sa
e manuša, o Isus vačarda pe sikadenđe: **46** “Aračhen tumen
tare učitelja tare Mojsijaso zakono save manđen te đan ane
bare fostanura, thaj roden e manuša te pozdravin len thaj te den
len poštuipe ke trgura thaj te ačhaven lenđe anglune thana te
bešen ke sinagoge thaj ke abava, **47** save ko hohajpe len o
imanje e udovicengo, hohavne thaj dugačko molin pe e Devlese.
Von ka aven but osudime.”

21 Thaj ano Hramo o Isus dičhola sa e barvalen sar čhuven
daro e Devlese ani hramsko riznica. **2** Thaj dikhlja jekha
čora udovica sar čuta duj em cikne pare. **3** Thaj vačarda: “Čače,
vačarav tumenđe, kaja čorori udovica čuta po but e Devlese
savorendar! **4** Golese kaj savore lendar čute so sasa len pobut,
a voj gija čorori, sa dija so sasa la.” **5** Thaj kana nesave sikade
lije te vačaren taro Hramo kaj si lačhardo lače barencar thaj
ukrasurencar save e manuša dije e Devlese, a o Isus vačarda:
6 “Ka avol o đive tare sa kava so dičhen ni ka ačhol ni bar po
bar. Sa ka avol crdimo.” **7** A e sikade pučhlje le: “Učitelju, kana
ka avol gova? Save znakosa ka sikadol gova so ka avol?” **8** A o
Isus vačarda lenđe: “Aračhen tumen ma te hohaven tumen!
Golese kaj but ka aven ane mingro alav i ka phenen pese da si
Mesija vačarindoj: 'Avilo o vreme!' Ma pačan an lende. **9** A kana
šunen zako maripe thaj pobune, ma daran. Golese so sa gova
trubul te avol, al o krajo ni ka avol sigate.” **10** Tegani o Isus
vačarda lenđe: “Ka maren pe e manuša e manušencar thaj o
carstvo po carstvo ka uštol. **11** Thaj i phuv ka tresil pe, thaj ka
avol bukhalipe thaj nasvalipe ke but thana ki phuv. Ka aven bare
znakura ko nebo savendar e manuša ka pherdon dar. **12** A
angleder sa golestar ka dolen tumen, thaj ka traden tumen,
thaj ka den tumen ke sudije e sinagogenđe thaj ka phanden
tumen ano phanglipe. Ka inđaren tumen angle carura thaj angle
vladara golese so sen me sikade. **13** A gova ka avol tumenđe te
bi vačarena lenđe mandar. **14** Ma daran so ka phenen kana ka
trubul te branin tumen. **15** Golese so ka dav tumen lafura thaj
mudrost savače nakašti te protivil pe nijekh manuš. **16** A ka
izden tumen i tumare dada, tumare deja thaj phrala thaj tumare
pašutne thaj amala. Nesave tumendar ka mudaren. **17** Thaj
savore ni ka manđen tumen golese so sen me sikade. **18** Al o
bal tumare šorestar ni ka perol. **19** Ako ni ačhon te pačan an
mande, ka avol tumen đuvdipe bizo meripe.” **20** O Isus vađi
vačarda: “A kana dičhen kaj o Jerusalim opkolimo e vojskasa te
đanen kaj avilo o vreme te avol pusto. **21** Tegani e manuša save
si tari Judeja nek našen ke bregura. Thaj e manuša save si taro
Jerusalim nek ikljen avral, thaj save si avral ma te irin pe an
leste. **22** Golese kaj gola đivesa ka avol e Devlesi kazna, savasa
ka pherdol sa okova so si pisimo ano Sveto Lil. **23** Al pharo e
khamnjenđe thaj kolenđe save den čuči ane gola đivesa! Golese
kaj ka avol baro bilačhipe ki phuv, thaj bari holi pe kala manuša.
24 Von ka mudarden kalen manušen e oštrone mačosa, thaj ka
inđaren len ano phanglipe maškare sa e manuša ki phuv. Thaj o
Jerusalim ka uštaven e manuša save ni đanen e Devlese sa dok
ni načhol o vreme lengo.” **25** Vađi o Isus vačarda: “Thaj ka aven
e znakura ano kham thaj ano čhon thaj ane čerenja, a ki phuv
e manuša ni ka đanen so te čeren tari dar golese so o more
ka šundol but thaj e talasura. **26** E manuša ka meren tari dar
thaj taro ađučaripe so ka avol e svetosa, golese kaj e neboso
zuralipe ka tresil pe. **27** Tegani me, o Čhavo e Manušeso, von
ka dičhen man sar avav pe oblakura e zuralimasa thaj ani bari
slava. **28** A kana ka lol te avol gova, ušten thaj vazden tumare
šore, golese kaj tumaro Osloboditelji avol tumende.” **29** Thaj
o Isus vačarda lenđe i paramič: “Dičhen pi smokva thaj sa
e kašta. **30** Kana dičhen kaj ikljen e luluđa lenđe đanen kaj
paše si o milaj. **31** Gijate tumen kana dičhen kaj sa avol gija
sar so phendem, đanen kaj si paše o carstvo e Devleso. **32**
Čače vačarav tumenđe, kaj kaja generacija ni ka načhol dok sa
kava ni avol. **33** O nebo thaj i phuv ka načhen, a mo lafi ni ka
načhol.” **34** Pal gova o Isus vačarda: “Al aračhen tumen ma
tumare ile te aven opteretime ano halanipe thaj matipe thaj e
brigenca kale svetose, thaj ma gova đive te resol tumen tari
jekh drom. **35** Golese so ka avol sar zamka pe sa e manuša so
živin pi kaja phuv. **36** Golese aven đungade sa o vreme thaj
molin tumen te bi šaj crdena tumen taro sa o bilačhipe so akana
avol, thaj te ačhen bizi lađ ano raduipe angle mande, anglo
Čhavo e Manušeso.” **37** O Isus svako đive sikada ano Hram a i
rat suta ko brego e Maslinako. **38** Thaj sa e manuša avena
sabalin ke leste te šunen le ano Hram.

22 Paše sasa e bare đivesa tare bikvasacoso mangro savo
akhardol Pasha. **2** Thaj e šerutne e sveštenikurenđe
thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono vačarde maškar peste
sar te mudaren e Isuse, al darajle e manuša te na bunin pe.
3 Tegani o Sotona dija ano Juda Iskariotsko, savo sasa jekh
tare dešuduj apostolura. **4** Đelo thaj vačarda e šerutnencar
e sveštenikurencar thaj e hramese zapovednikurencar sar ka
izdajil e Isuse. **5** Thaj von radujisajle, thaj vačarde e Judase kaj
ka počinen lese gova. **6** Thaj o Juda dija po lafi. Thaj vov rodija
šukar vreme te predol e Isuse dok ni sesa gothe but manuša. **7**
Thaj avilo o angluno đive e bikvasacose mangrengo, ke savo
trubuja te čhinolpe o pashalno bakroro, **8** o Isus vačarda e
Petrese thaj e Jovanese: “Đan thaj čeren amenđe Pasha te
šaj te xa.” **9** A von pučlje le: “Kaj manđe te čera la?” **10** A o
Isus vačarda: “Kana ka den ano foro, ka aračhen manuše savo
inđarol ano khoro paj. Đan pal leste ane savo čher vov đal, **11**
thaj pučen gole čherutne: 'O učitelji pučol an savi soba šaj hal i

Pasha pe sikadencar?' **12** Thaj vov ka sikavol tumenđe bari
upruni soba savi si postavimi. Gothe čeren i Pasha." **13** Thaj
o Jovane thaj o Petar đele ano foro i arakhlje sar so vačarda
lenđe o Isus, thaj gothe čerde i Pasha. **14** Thaj kana avilo o
časo, o Isus bešlo ki sinija, pe dešudujen apostolurencar. **15**
Thaj vačarda lenđe: "But mangljem te hav kaja Pasha tumencar
angleder so ka avav mudardo. **16** Golese vačarav tumenđe
kaj od akana ni ka hav i Pasha dok ni pherdol ano carstvo
e Devleso." **17** Thaj lija o tahtaj e moljasa thaj dija hvala e
Devlese, thaj vačarda: "Len thaj ulaven la maškare tumende. **18**
Vačarav tumenđe, od akana ni ka pijav i mol sa dok ni avol o
carstvo e Devleso." **19** Thaj lija o mangro, dija hvala, thaj phaglja
le thaj ulada e sikadenđe vačarindoj: "Kava si o telo mingro
savo dolpe tumenđe. Kava čeren te den tumen gođi mandar."
20 A palo hajipe lija o tahtaj e moljasa thaj vačarda: "Kava
tahtaj si mo rat, rat taro nevo savez savo čhordol tumenđe. **21**
A ak mo izdajniko bešol mancar kate ki sinija. **22** Thaj me o
Čhavo e Manušeso mora te merav sar so si phendo, al pharo e
manušese savo ka izdol man!" **23** Thaj e sikade lije maškar
peste te pučen pe ko bi čerola gova lendar. **24** Thaj lije te čeren
čingara maškare peste ko lendar bi avola em baro. **25** A o
Isus vačarda lenđe: "E carura tar kaja phuv gospodarin pe pire
manuša thaj isi len vlast pe lende. Von korkore pese vačaren kaj
si 'manuša save but den šukaripe'. **26** A tumen ma čeren gijate!
Nego ko si tumendar em baro te avol em cikno, thaj savo si
vođa nek avol kova savo kandol. **27** Golese ko si embaro? Kova
savo bešol ko astali il savo kandol? Naj li kova savo bešol ko
astali? A me sem maškar tumende okova so kandol. **28** A tumen
sen gola save ačhile mancar ane mo bilačhipe. **29** Thaj ačhavav
tumenđe o carstvo sar mo Dad so ačhada manđe **30** te xan thaj
te pijen ko astali mingro ane mingro carstvo, thaj te bešen ke
prestolura thaj te sudin pe dešuduj plemenura e Izraelese." **31**
Thaj vačarda o Isus: "Simone! Simone! Ak o Satana manđol te
sejil tumen sar so sejil pe o điv. **32** A me molisaljem tuče ćo
pačaipe ma te ačhol. A tu kana ka iri tut ke mande, te zurave će
phralen!" **33** A o Petar vačarda lese: "Rajo! Spremno sem ano
phanglipe thaj ano meripe tusa ka đav!" **34** A o Isus vačarda
lese: "Vačarav tuče, Petre! Avđive ni ka đilabol o bašno dok
tu trin droma ni vačare kaj ni pinđare man." **35** Thaj vačarda
lenđe: "Kana bičhaldem tumen bize kese parencar, thaj bize
traste thaj bizo pođipe, so naj sasa tumen?" A von vačarde lese:
"Khanči." **36** A o Isus vačarda lenđe: "A akana kas isi kesa te lol
la! Gijate i pi trasta! A kas naj mačo nek biknol po fostano thaj
nek činol pese. **37** Golese vačarav tumenđe kaj trubul te pherdol
okova so ačhol ano Sveto Lil mandar: 'Thaj e manuša dikhlje
le sar jekhe manuše lendar save pađen o zakono.' Golese sa
so pisisade e prorokura mandar ka avol sa čače." **38** A von
vačarde lese: "Rajo! Ak isi amen duj mačura." A vov vačarda
lenđe: "Šukar si!" **39** Thaj iklindoj gothar, pal po adeti, đelo
ko Maslinsko brego. A pale leste đele e sikade lese. **40** Thaj
kana resle o Isus vačarda lenđe: "Molin tumen te ma peren ano
iskušenje!" **41** Thaj crdijape lendar gači kobor šaj te čhudol pe
bar, thaj pelo ke pe kača em molisajlo e Devlese: **42** "Dade! Te
mangljan le mandar te ma pijav tar kava tahtaj e bilačhimaso. Al
nek avol sar tu so manđe, a na sar so me mangav." **43** Teg
sikadilo lese o meleko taro nebo thaj zurada le. **44** A kana dolda
le bari muka, but pozurale molisajlo, a znoj leso sasa sar kaplje
taro rat save perena ki phuv. **45** Pali molitva uštilo thaj avilo ke
pe sikade, thaj arakhlja len sar soven taro pharipe kobor sasa
lenđe. **46** Thaj o Isus vačarda lenđe: "Sose soven? Ušten, molin
tumen e Devlese te ma peren ano iskušenje!" **47** Thaj dok o
Isus vačarda, e manuša, thaj o Juda, jekh tare dešuduj sikade,
avena kare leste. Avilo o Juda pašo Isus thaj čumidija le. **48** A o
Isus vačarda lese: "Judo! Čumidimasa li izdaji man, e Čhave
e Manušese?" **49** A kana e sikade dikhlje so čerdol, vačarde
"Rajo! Te maramen li? Isi amen mačura." **50** Thaj čalada jekh
tare sikade e sluga e šorutnese e sveštenikurenđe, thaj čhinda
leso desno kan. **51** A o Isus vačarda: "Mučhen len! Nek čeren
gova!" Thaj dolda leso kan thaj sastarda le. **52** A o Isus vačarda
e manušenđe so avile pale leste, e anglune sveštenikurenđe, e
zapovednikurenđe e hramese thaj e phurederenđe: "Aviljen pal
mande sar po čor čhurenca thaj kaštencar te dolen ma! **53** Sose
ni dolden ma dok sema ano Hram? Svako đive sema tumencar
odori. Al akana si tumaro časo, kana i sila e kalimasi vladil." **54**
Kana dolde e Isuse, inđarde le ke bare sveštenikoso čher. A o
Petar odural đelo pale lende. **55** A e stražara phabarde jag
ani avlin, bešle savore katane, thaj o Petar bešlo lencar. **56**
Dikhlja le jekh sluškinja sar bešol paši jag, thaj dikhlja nakar
leste thaj vačarda: "Kava sasa e Isusesa!" **57** A vov hohada
vačarindoj: "Đuvlije! Me ni pinđarav le!" **58** Nekobor pale gova
pinđarda le aver thaj vačarda: "Tu san jekh lendar!" A o Petar
vačarda: "Manušeja, naj sem." **59** Thaj kana nakhlo paše jekh
časo nesavo manuš uporno vačarda taro Petar: "Čače thaj
kava manuš sasa lesa. Galilejco si!" **60** A o Petar vačarda:
"Manušeja! Ni đanav so tu phene!" Thaj sigate dok vov vačarda
o bašno đilabija. **61** Thaj irisajlo o Rajo thaj dikhlja e Petre, thaj
o Petar dija pe gođi so vačarda lese: "Avđive ni ka đilabol o
bašno dok tu trin droma ni vačare kaj ni pinđare man." **62** Thaj o
Petar iklilo avral thaj čerće ruja. **63** A e čuvara lije te maren e
Isuse thaj te maren lesa muj. **64** Thaj učharde lese jakha thaj
marde le thaj pučhlje le: "Prorokuji ko čalada tut?" **65** Thaj but
avera bilače buča vačarde pe leste. **66** Thaj kana sasa sabalin,
čidijepe e narodna phuredera, thaj e šerutne e sveštenikurenđe
thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono. Ande e Isuse angle bare
manuša **67** vačarindoj: "Tu li san o Hristo? Vačar amenđe." A o
Isus vačarda lenđe: "Ako i vačarav tumenđe, ni ka pačan ma.
68 Te pučljem tumen khanči, ni ka vačaren manđe. **69** Al od
akana me, o Čhavo e Manušeso, ka bešav ko časno than pašo
Zuralo Dol." **70** Savore vačarde: "Tu li san o Čhavo e Devleso?"
A o Isus vačarda lenđe: "Korkore vačarden kaj sem me." **71** A
von vačarde: "So trubul amen po but dokazura? Golese kaj
korkore amen šundam tare leso muj."

23 Tegani sa e bare manuša e jevrejska uštile thaj inđarde
e Isuse ko Pilat, o rimsko upravniko. **2** Thaj lije te vačaren
bilače e Isusestar: "Arakhljam le sar hohavol amare manušen,
thaj ni dol te počinen o porezi e carose, a pese vačarol kaj
si o Hristo, caro." **3** A o Pilat pučlja le: "Tu li san o caro e
Jevrejengo?" A o Isus irindoj vačarda lese: "Gija si sar so tu
vačare." **4** A o Pilat vačarda e anglune sveštenikurenđe thaj e
manušenđe: "Me ni arakhav nisavo banđipe ane kava manuš."
5 A von dije zori vačarindoj: "Vov pire sikaimasa e manušen

bunil ki sa i phuv e jevrejenđi. Počnisada ki Galileja thaj avilo
sa đi kate ano Jerusalim!" 6 Thaj kana šunda o Pilat, pučlja:
"Vov li si tari Galileja?" 7 Thaj kana šunda o Pilat kaj si o Isus
tari Galileja bičhalda le ko Irod, golese so o Irod vladisada ani
Galileja. A vov sasa an gola đivesa ano Jerusalim. 8 Kana
dikhlja o Irod e Isuse sasa but radujimo, golese kaj odavno
manglja te dičhol le, golese kaj but šunda lestar, thaj dija gođi
kaj o Isus ka čerol nesavo čudo angle leste. 9 Thaj o Irod pučlja
baše but buča, a o Isus khanči ni vačarda lese. 10 A e šerutne e
sveštenikurenđe thaj e učitelja tare Mojsijaso zakono ačhile, thaj
baro bilačhipe vačarde lestar. 11 A o Irod thaj lese vojnikura
lađarde le thaj asaje e Isusese, urade le ano carsko fostano,
thaj bičhalda le palal ko Pilat. 12 Thaj ane gova đive mirisajle o
Pilat thaj o Irodo maškare peste, a angleder golestar sesa ane
čingara. 13 A o Pilat čidija e šorutnen e sveštenikurenđe thaj
e barutnen thaj e manušen thaj 14 vačarda: "Anden manđe
kale manuše thaj phenen kaj e manušen bunil. Ake me angla
tumende pučljem le, thaj ni arakhav ni jekh banđipe so tumen
čhuven pe leste. 15 A i o Irod ni arakhlja banđipe pe leste,
golese bičhalda le palal amende, thaj ak khanči ni čerda te
mudardol. 16 Golese ka šibi le thaj ka mukha le. 18 A e manuša
sa dije vika vačarindoj: "Le kale a muk amenđe e Varnava!"
19 (O Varnava sasa čhudimo ano phanglipe golese so čerda
pobuna ano Jerusalem thaj mudarda nekas.) 20 A o Pilat vađi
jekh drom vačarda kaj bi vov mučhola e Isuse. 21 A von dije
vika: "Čhu le ko krsto, čhu le ko krsto!" 22 Thaj o Pilat trito
drom vačarda: "Savo bilačhipe vov čerda? Me khanči ni dikhav
sose bi mudardol, gija ka šibiv le thaj ka mukhav le." 23 A e
manuša ni ačhile te vazden po glaso thaj manglje te čhuven e
Isuse ko krsto. I lenđi vika sasa po zurali thaj po zurali. 24 Thaj
golese o Pilat vačarda te avol sar so e manuša manđen. 25
Thaj mukhlja e Varnava, savo sasa ano phanglipe paši pobuna
thaj bašo mudaripe, a e Isuse dija lenđe sar so manglje. 26 Thaj
kana inđarde e vojnikura e Isuse, dolde nesave Simone tari
Kirina savo avola taro polje, thaj čute pe leste o krsto te phiravol
le palo Isus. 27 A palo Isus đele pherdo manuša, thaj đuvlja
save ruje thaj žalisade le. 28 A o Isus okrenisajlo premal lende
thaj vačarda: "Čhejalen taro Jerusalim! Ma roven pale mande.
Roven pale tumende thaj pale tumare čhave. 29 Golese dik,
aven e đivesa ane save ka vačaren: "Blagoslovime kola đuvlja
save našti bijanen, thaj e vođa save ni bijande, thaj e čučenđe
save ni dije čuči!" 30 Tegani ka vačaren e planinenđe: "Peren
pe amende", thaj e bregurenđe: "Učharen amen!" 31 Golese
kaj ako akana čerolpe kava e zelenone kaštesa, so ka avol
e šuče kaštesa?" 32 Inđarde duje bilače manušen katane e
Isusesa te aven mudare. 33 Thaj kana avile ke kova than savo
akhardola kokalo e šoreso, gothe čute ko krsto e Isuse thaj e
duje bilače manušen, jekhe tari desno rig e Isusesi a avere
ki levo rig. 34 A o Isus vačarda: "Dade! Oprosti lenđe, golese
kaj ni đanen so čeren." Thaj e vojnikura čhudije o barbuto thaj
ulade maškar peste leso fostano. 35 But manuša ačhile thaj
dikhlje sa gova, a e barutne marde muj thaj vačarde: "Averen
spasisada, so ni spasil korkoro pes akana, te si vov o Hristo,
birimo e Devleso." 36 A e vojnikura marde muj lesa, thaj avile
paše leste thaj dije le šut. 37 Thaj vačarde e Isusese: "Te san tu
caro e Judejako, spasi korkoro tut." 38 A sasa pe leste upre
pisimo kala lafura: "Kava si caro e Jevrejengo." 39 A jekh tare
bilače manuša so sesa ko krsto e Isusesa marda muj thaj
vačarda lese: "Te san tu o Hristo spasi tut thaj amen!" 40 A
o dujto ko krsto so sasa dija vika pe leste thaj vačarda: "Tu
li ni dara taro Dol? Kana san i tu korkoro gija osudimo?" 41
Amen sam čače osudime, golese sam kate amare bučenđe, a
vov nisavo greh ni čerda." 42 Thaj vačarda e Isusese: "Isuse,
detu gođi pe mande thaj av manđe milostivno kana ka vladi sar
caro." 43 Thaj vačarda lese o Isus: "Čače vačarav tuče: avđive
ka ave mancar ano raj." 44 A sasa popodne kana peli i rat ki
sa i phuv đi ke trin popodne, 45 golese so kalilo o kham. A i
Hramsko fironga pharadili ke opaš. 46 Thaj o Isus dija vika ande
sa o glaso: "Dade! Ane ćire vasta mukhav mo duxo." Thaj gole
lafurencar mulo. 47 A kana dikhlja o kapetano so sasa, lija te
hvalil e Devle thaj vačarda: "Čače kava manuš sasa čačukano
pobožno manuš!" 48 Thaj sa e manuša save čidijepe te dičhen
kava, kana dikhlje so sasa, irisajle thaj mardepe ane pire kolina
tari žal. 49 A kola so đanglje e Isuse thaj e đuvlja so avile lesa
tari Galileja ačhile po dur thaj dikhlje kava. 50 Sasa jekh manuš
palo alav Josif, savo sasa jekh tare bare manuša e jevrejenđe.
Sasa šukar manuš thaj čače pobožno 51 tari Arimateja, foro
e Judejako. Vov ni složisajlo golesa so čerde e Isusese, thaj
ađučarda o carstvo e Devleso. 52 Đelo ko Pilat thaj rodije o telo
e Isuseso. 53 Thaj o Josif uljarda e Isuseso telo taro krsto thaj
pačarda le pohtanosa, thaj čuta le ano limori savo sasa hundo
ano bar, ane savo khoni naj sasa čuto. 54 Čerda gova jekh đive
anglo savato, a o savato lija te ikljol. 55 A e đuvlja save avile e
Isusesa andari Galileja, đele palo Josif i dikhlje o limori i sar
čute e Isuseso telo. 56 Irisajle čhere te čeren o miris thaj so te
mačhen e Isuseso telo. Kana sa čerde, već avilo o savato i
naštine čeren khančhi gova đive pale Mojsijaso zakono.

24 Ko angluno đive palo savato, rano sabalin avile e đuvlja
ko limori, thaj ande mirisura save čerde 2 thaj arakhlje
o bar crdimo taro limori. 3 Dije andre thaj ni arakhlje o telo e
Rajoso e Isuseso. 4 Thaj dok pučlje pe so sasa gova, dik, duj
manuša ačhile angle lende ane sjajna fostanura. 5 E đuvlja but
darajle thaj perade pe šore tele nakari phuv. Thaj e duj manuša
pučlje e đuvljen: "Sose roden e đuvde maškar e mule? 6 Naj
kate. Uštilo tare mule! Den tumen gođi so vačarda tumenđe
dok vađi sasa ani Galileja: 7 'Me o Čhavo e Manušeso trubul
te avav dindo ane vasta e manušenđe e grešnonenđe thaj ka
čhuven ma ko krsto thaj trito đive ka uštav.'" 8 Thaj dijepe gođi
so vačarda lenđe o Isus. 9 Thaj irisajle taro limori thaj vačarde
sa e dešujekhe apostolurenđe thaj savorenđe averenđe. 10 A
gola đuvlja sesa i Marija taro foro Magdala, i Jovana, i Marija e
Jakovesi dej thaj avera save vačarde kava e apostolurenđe. 11
Thaj e apostolurenđe kala lafura sesa sar hohaipe thaj ni pačaje
e đuvljenđe. 12 Al o Petar uštilo thaj prastaja ko limori. Kana
telilo, dikhlja samo o pohtano savo ačhilo, thaj đelo thaj čudisajlo
ane peste so sasa gova. 13 Ane gova đive duj e Isusese
sikade đele ano gav savo akhardola Emaus thaj vov sasa dur
taro Jerusalim dešujekh kilometra. 14 Thaj phirindoj vačarde
maškar peste sa okova so sasa. 15 Thaj dok vačarde maškar
peste thaj pučlje khanči jekh avere, korkoro o Isus avilo paše
lende, thaj đelo lencar. 16 Al lenđe jakhenđe ni sasa mukhlo

te pinđaren le. **17** A o Isus pučlja len: “Sostar gova vačaren
maškar tumende phirindoj?” Ačhile i tužnisajle. **18** A jekh ko
alav o Kleopa, vačarda e Isusese: “Tu li san jedino abanđija ano
Jerusalim savo ni šunda so sasa kala đivesa odori?” **19** Thaj o
Isus pučlja len: “So sasa gova?” Thaj von phende lese: “Gova
so čerdilo e Isusesa taro Nazaret. Vov sasa zuralo proroko ano
vačaripe thaj ano čeripe anglo Dol thaj angle manuša. **20** Amare
šerutne sveštenikura thaj amare avera vladara dije le te avol
osudimo ko meripe thaj čute le ko krsto. **21** Amen nadisajljam
kaj vov ka ikalol o Izrael. Ake trito đive sar sasa sa gova. **22**
Thaj bunisade amen nesave đuvlja maškar amende. Save sesa
sabalje ko limori, **23** al ni arakhlje e Isuseso telo odori. Avile thaj
phende amenđe kaj dikhlje e melekuren save phende lenđe
kaj si o Isus đuvdo. **24** Tegani nesave amendar đele ko limori
thaj dikhlje kaj si o o limori čučo, sar so vačarde e đuvlja, al
ni dikhlje e Isuse.” **25** A o Isus vačarda lenđe: “O bigođače
manušalen! Pharo tumenđe te pačan so vačarde e prorokura
ano Sveto Lil! **26** Ni li von vaćarde kaj o Hristos ka načhol sa
gova bilačhipe angleder so o Dol ka proslavil le?” **27** Thaj lija te
objasnil lenđe o Isus sosi pisimo taro Hrist, so pisada o Mojsije
thaj sa e prorokura ano Sveto Lil. **28** Thaj kana avile pašo gav
ane savo đele, o Isus čerda pe kaj manđol te đal po dur lendar.
29 Thaj von ačhade le vačarindoj: “Ač amencar! Nakhlo o đive,
thaj i rat lija te perol!” Ačhilo thaj dija lencar ano čher. **30** Thaj
kana sasa lencar ko astali, o Isus lija o mangro, blagoslovisada
le thaj phaglja le thaj dija len. **31** Tegani lenđe jakha putajle,
thaj pinđarde le. Thaj sigate hasajlo. **32** Thaj von vačarde jekh
averese: “Ni li phabile amare ile kana o Isus phirindoj vačarda
amenđe ko drom thaj kana objasnisada amenđe o Sveto Lil?”
33 Thaj uštile ane gova časo thaj irisajle ano Jerusalim. Arakhlje
e dešujekhen apostoluren sar bešen savore thaj save sesa
lencar. **34** Thaj e dešujekh sikade vačarde lenđe: “Čače uštilo o
Rajo, thaj sikada pe e Simonese!” **35** Thaj kala duj sikade so
sesa ko drom pašo Emaus vačarde so sasa, thaj sar pinđarde e
Isuse kana phaglja o mangro. **36** A kana von gova vačarde, o
Isus tar jekh drom ačhilo maškare lende thaj vačarda lenđe: “Mir
tumenđe.” **37** A von darajle thaj sesa bunime golese kaj dije
gođi kaj dičhen duxo. **38** Thaj vačarda lenđe: “Sose daran?
Thaj sose ni pačan? **39** Dičhen me vasta thaj me pingre! Me
sem gova! Dolen man thaj ka dičhen! Golese kaj e duxo naj
telo thaj kokala sar so dičhen man isi!” **40** Thaj dok vačarola
sa gova sikada pe vasta thaj pe pingre save sesa kovime ko
krsto. **41** Sesa gija začudime em radosna kaj naštine pačan
thaj pučlja len: “Isi li tumen khanči hamase?” **42** A von dije le
kotor peće mače. **43** Thaj lija o Isus em xalja angle lende. **44**
Thaj vačarda lenđe: “Kava si okova sostar vačardem tumenđe
kana sema tumencar, kaj trubul te avol sa so pisime mandar
ano zakono e Mojsijaso thaj ane Lila save pisade e prorokura
thaj ane psalmura.” **45** Tegani putarda lenđe jakha te haljaren
o Sveto Lil. **46** Thaj vačarda lenđe: “Gija si pisimo ano Sveto
Lil, kaj trubul o Hristos te mudardol thaj te uštol tare mule ko
trito đive. **47** Thaj an leso alav ka vačarol pe sa e manušenđe,
počnindoj taro Jerusalim, kaj trubul te pokajin pe te bi o Dol
oprostila lenđe grehura. **48** A tumen sen kola save dikhlje sa
kava so sasa. **49** Thaj dik, me ka bičhalav o Sveto Duxo pe
tumende sar mo Dad so obećisada. A tumen ačhen ano foro ko
Jerusalim sa dok o Dol ni bičhalol pe tumende pi zor!” **50** Thaj o
Isus inđarda len đi ko gav i Vitanija. Gothe vazdija pe vasta thaj
blagoslovisada len. **51** Thaj sar blagoslovisada len lija te crdol
pe lendar, thaj lija te uštol ko nebo. **52** Thaj von pele ke pire
koča anglo Isus, tegani irisajle ano Jerusalim radosna. **53** Thaj
sesa stalno ano Hram thaj slavisade e Devle. Amin.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Gurbet at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Gurbet at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Strongs: g12
Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Strongs: g126
Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek
Speech: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Strongs: g165
Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek
Speech: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Strongs: g166
Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Strongs: g1067
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Strongs: g86
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Strongs: g3041 g4442
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol
Language: Hebrew
Speech: proper noun, place
Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses
Strongs: h7585
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō
Language: Koine Greek
Speech: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Strongs: g5020
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Gurbet-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aïdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16
Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23
1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful?			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we?			**When are we?**						
			Innocence		Fallen				Glory
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
		Son			John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise				
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
	Angels	Holy			Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
		Imprisoned		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		Fugitive			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 20:13 Thalaasa	
		First Beast						Revelation 19:20 Lake of Fire	
		False Prophet							
		Satan						Revelation 20:2 Abyss	
Why are we?			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19